

• ODV - Teorie

pondělí 22. května 2023 19:54

Modul 1

Nehmotný majetek

- Ochrana majetku představuje pro každého z nás nedílnou součást života. Všichni jsme od dětských let poučováni, abychom dobře chránili své věci či peníze před odcizením, zamklí byt a nenechávali tašky a kabelky na pospas nenechavcům. Hůře jsme na tom s ochranou majetku nehmotného, nehmotných statků nebo také duševního či intelektuálního vlastnictví (intellectual property). O tom nás v mládí nikdo nepoučil a často ani nevíme, co tyto pojmy znamenají. Ani podnikatelé často netuší, že jejich firma je kromě hmotného majetku, zaměstnanců a dalších spolupracovníků tvořena i významnou nehmotnou složkou majetku.

Duševní vlastnictví

- Duševní vlastnictví je možné z hlediska jednotlivých předmětů a jejich ochrany rozdělit na díla a další předměty, chráněné podle autorského práva, a předměty spadající pod průmyslově právní ochranu.

Předměty ochrany

- Ochrana děl a dalších předmětů autorskoprávní ochrany vzniká v okamžiku jejich vytvoření v objektivně vnímatelné podobě bez registrace (neformální ochrana), na rozdíl od ochrany předmětů průmyslově právního charakteru, účinky které nastávají ode dne zápisu do rejstříku nebo udělením patentu (formální ochrana). Tomu předchází podání žádosti o ochranu a řízení před správním orgánem (v ČR je to Úřad průmyslového vlastnictví) a tato ochrana platí pouze na určeném území (např. ČR, EU apod., tzv. PRINCIP TERRITORIALITY).

Vznik ochrany / Doba trvání ochrany

Ochrana je účinná jen na území, kde je zajištěna, např. patentem = světový patent neexistuje.

Rané formy ochrany

- Již ve starověku začaly vznikat první formy ochrany výsledků duševní činnosti, například receptur a postupů na přípravu jídel. Většího rozmachu dosáhla ochrana v této oblasti až ve středověku, kdy z vůle panovníka a bez právního nároku byly poskytovány vynálezci, výrobcům a obchodníkům privilegia a monopoly, ve kterých byly definovány podmínky ochrany.

První zákony

- Prvním zákonem, který obsahoval dodnes platné zásady, byl Benátský zákon z roku 1474. K významnému rozvoji ochrany vynálezů dochází až s rozmachem výroby a obchodu v 18. a 19. století. V důsledku velkého rozmachu výroby a obchodu byly i na našem území v rámci Rakouska – Uherška vydávány nové zákony. Rakouský patentový zákon č. 30/1897 ř. z., o ochraně vynálezů, platil na našem území s malými obměnami i po vzniku samostatného Československa v roce 1918 (až do roku 1952).

Pařížská úmluva

- Pro sítici mezinárodní obchod byla ochrana vynálezů v jednotlivých zemích nedostatečná. Chyběla jednotná mezinárodní úprava podmínek ochrany. Proto byla v roce 1883 podepsána Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví (The Paris Convention for the Protection of Industrial Property), která je v platnosti dodnes a ve které je vymezeno, co je předmětem ochrany průmyslového vlastnictví. Touto úmluvou je zavedeno prioritní právo, tzv. unijní priorita - každý, kdo rádně podá přihlášku v jedné z

unijních zemí, používá prioritní právo, ve zde stanovených lhůtách při podání přihlášky v ostatních zemích. Stanovuje se právo, které musí být udělováno zvláštním státním orgánem, a jsou zde vymezena práva původce.

Systém v ČR

- Systém právní ochrany průmyslového vlastnictví je plně harmonizován s právem EU, přičemž Česká republika je členskou zemí většiny významných mezinárodních dohod v této oblasti.

Ochrana děl

- Ochrana děl a dalších předmětů podle autorského zákona má v gesci Ministerstvo kultury České republiky a jím delegovaní kolektivní správci.

Ochrana průmyslových práv

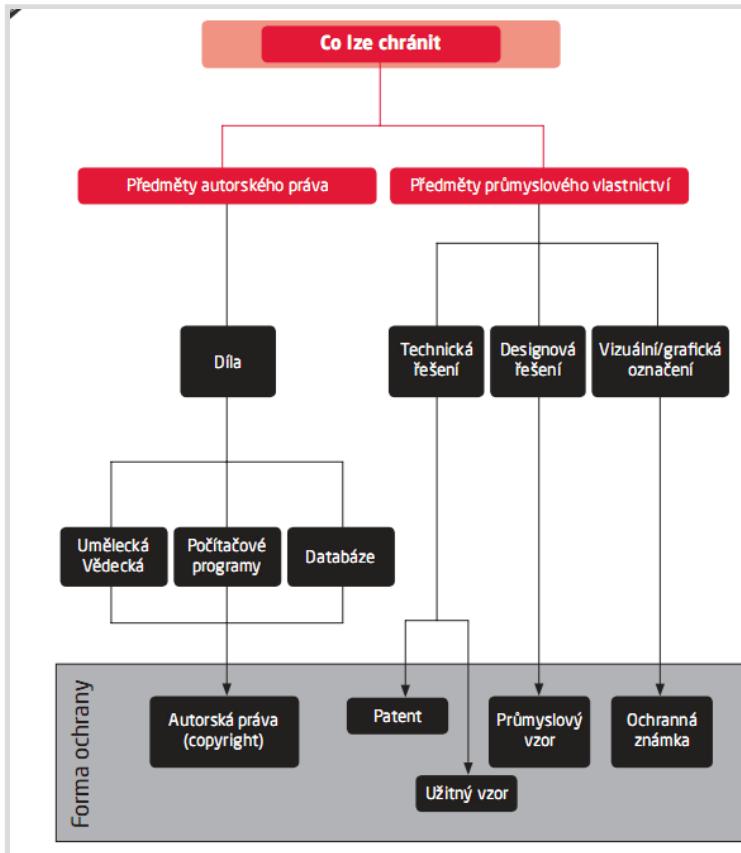
- Ochrana předmětů spadajících pod průmyslová práva zajišťuje především Úřad průmyslového vlastnictví, který provádí podle příslušných právních norem řízení o vynalezech, užitných vzorech, průmyslových vzorech, ochranných známkách, označeních původu, zeměpisných označeních a topografických polovodičových výrobků. Úřad průmyslového vlastnictví vede patentovou knihovnu a poskytuje služby v oblasti průmyslové právní informací. Ochranou práv k odrůdám rostlin se zabývá Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Další instituce

- Prosazováním a ochranou duševního vlastnictví se dále zabývají Česká obchodní inspekce, Policie ČR, soudy a státní zastupitelství, celní úřady, Státní zemědělská a potravinářská inspekce a další subjekty.

Co lze chránit

- Předměty autorského práva / Předměty průmyslového vlastnictví

Smysl

- Smyslem průmyslové právní ochrany je zaručit výhody tvůrcům a majitelům nových technických řešení a zabezpečit výsledek jejich tvůrčí práce, aby jej snadno a rychle nezískala konkurence, aniž by vynaložila jakékoli náklady a připravila tvůrce nového řešení nebo toho, kdo projekt financoval a řídil, o zisk, který mu v rámci dobrých mravů náleží.

- Jinými slovy: účelem průmyslové právní ochrany je zajistit návratnost prostředků vložených do výzkumu a vývoje, do inovací a do technického rozvoje. Patentová ochrana je na to, aby vydělávala peníze, pokud tomu tak není, nemá smysl. Pokud investuj do patentové či jiné ochrany, musím mít jistotu nebo alespoň velkou naději na její návratnost.
- Cílem České republiky je mít také konkurenceschopné hospodářství, založené na vzdělané inovativní společnosti, nikoliv jen montážních závodech zahraničních investorů. K tomuto cíli mají přispět zejména vzdělávací instituce, výzkum a naše tvůrčí a inovační schopnosti.
- Určitým zrcadlem průmyslových inovací v dané zemi je počet podaných patentových přihlášek a počet udělených patentů. Připojené statistiky ukazují, že máme co dohánět.

Zásady patentového zelenáče

- Při rozhodování, jak s novým řešením naložit, je nutné vzít v úvahu následující:
- Pokud si vynálezce přeje udržet svůj vynález v tajnosti a nebude podávat přihlášku vynálezu a řešení pouze utají, může konkurence nezávisle na něm dospět k témuž výsledku, ochránit si jej a zablokovat jeho výrobu nebo vstup na významné trhy.
- Pokud si vynálezce přeje zveřejnit vynález (např. jako technické literární dílo v odborné literatuře), je třeba, aby měl na paměti, že ochrana autorským právem se vztahuje jen na slovesné dílo a jeho rozmnožování, nikoliv na principy technického řešení. Nelze zabránit využití vynálezu pro výrobek a dochází ke ztrátě možnosti průmyslově právní ochrany.
- Pokud vynálezce chce uvést na trh nové zboží, splňující podmínky patentovatelnosti, bez zajištění patentové ochrany, musí mít na paměti, že toto zveřejnění také způsobí ztrátu novosti vynálezu a vynález se stane volně dostupným k využití třetí osobou. Při absenci patentové ochrany se lze spoléhat pouze na ustanovení proti nekalé soutěži, týkající se vyvolání záměny nebo parazitování (otrockého napodobení), to však závisí na konkrétních okolnostech.
- Pokud si vynálezce přeje patentovat vynález v zahraničí, neměl by se spoléhat na tzv. „ochrannou lhůtu“ („grace period“), tj. na vyloučení účinku zveřejnění vynálezu na ztrátu jeho novosti, protože tato lhůta neplatí ve všech zemích.
- Vynálezce by měl zvážit, do kterých zemí a regionů hodlá výrobek či technologii využájet, případně v kterých zemích chce bránit konkurenci ve využívání, a na tomto základě se rozhodnout, zda a jakou formou si zajistí na tomto území ochranu.
- Vynálezce by měl zvážit na základě informací z příslušných právních a mezinárodních zdrojů, zda si přeje použít národní, regionální nebo mezinárodní řízení pro podání své patentové přihlášky a/nebo pro získání patentu.
- Vynálezce by měl zvážit, zda má dostatek znalostí k úspěšnému průběhu řízení nebo zda potřebuje využít odborné služby patentového zástupce.
- Vynálezce by měl před podáním patentové přihlášky, provést rešerši především v patentové literatuře v příslušné technické oblasti.
- Vynálezce by měl zvážit, zda má dostatek prostředků k vlastnímu využití vynálezu, nebo zda na svá výlučná práva udělí licenci či je postoupí třetí osobě.
- Vynálezce by měl zvážit, zda využije pomoc institucí zabývajících se propagací, inovací nebo komercializací.

Modul 2

Dva druhy právní ochrany

- V současné době se nabízejí dva druhy právní ochrany technických řešení, a to ochrana patentem nebo užitným vzorem.
- Tyto druhy ochrany se liší zejména délkou ochrany a finančními náklady na získání a udržování ochrany. Větší finanční náklady na řízení o udělení patentu a jeho udržování v platnosti i delší doba řízení o udělení patentu jsou využity jednak delší dobou ochrany a díky průzkumu podmínek patentovatelnosti i velkou jistotou pro majitele patentu v postavení na trhu.

	PATENT	UŽITNÝ VZOR
Co lze chránit	Vynálezy, chemické směsi, zařízení, zapojení, způsoby výroby, měřicí postupy, použití známé látky k novému účelu	Totéž jako u patentu kromě veškerých způsobů a kategorie „použití“
Rozdíl	K získání patentu je nutné podat žádost o úplný průzkum, aplikuje se registrální princip. Pokud je užitný vzor po formální stránce	Neprovádí se úplný průzkum, aplikuje se registrální princip. Pokud je užitný vzor po formální stránce

Zveřejnění	podmínek patentovatelnosti).	v pořadku, je zapsan.
Průměrná doba udělení ochranného dokumentu	18 měsíců po podání přihlášky se zveřejní anotace, výkres k anotaci a bibliografické údaje ve Věstníku ÚPV	Ke zveřejnění dojde až po zápisu užitného vzoru - zveřejňují se jen bibliografické údaje
Maximální doba platnosti ochranného dokumentu*	2 roky	3 měsíce
	20 let	10 let

Patent

- Patent je forma právní ochrany vynálezu, splňujícího zákonné kriteria na tuto ochranu. Ochrana vynálezu patentem je upravena v ČR zákonem č.527/1992 Sb.

Podmínky udělení patentu

Patenty jsou udělovány na vynálezy, které splňují tyto tři podmínky:

- **1. Novost**

Vynález je nový, pokud není součástí stavu techniky. Stavem techniky je vše, k čemu byl přede dnem, od něhož přísluší příhlašovateli právo přednosti (datum podání první přihlášky), umožněný přístup veřejnosti písemně, ústně, využíváním nebo jiným způsobem. Stavem techniky je i obsah přihlášek vynálezů podaných v ČR s dřívějším právem přednosti, pokud budou v den, od něhož přísluší příhlašovateli právo přednosti, nebo po tomto dni zveřejněny. Totéž platí i pro mezinárodní přihlášky vynálezu s dřívějším právem přednosti, v nichž je Úřad průmyslového vlastnictví určeným úřadem, a pro evropské patentové přihlášky s dřívějším právem přednosti, u nichž je platně určeným státem ČR. POZOR!!! Obhajoba diplomové či disertační práce je veřejná, a je proto také stavem techniky. Pro podání přihlášky vynálezu platí, že NESMÍ být před datem podání zveřejněna.

- **2. jsou výsledkem vynálezecké činnosti**

Vynález je výsledkem vynálezecké činnosti, jestliže pro odborníka nevyplývá zřejmým způsobem ze stavu techniky. Jinými slovy to znamená, že odborník bez invence při znalosti informací ve svém oboru není schopen k danému řešení dojít bez dalšího zkoumání. Stanovení vynálezecké činnosti od zkoumání novosti se zásadně liší. Při stanovení vynálezecké činnosti do stavu techniky nepatří přihlášky vynálezů, které byly sice podány dříve, avšak ke dni přihlášení nové přihlášky nebyly zveřejněny. Dalším rozdílem je, že novost lze hodnotit zásadně jen k jednotlivým pramenům informací, avšak v případě posuzování vynálezecké činnosti je možné uplatnit dva i více pramenů, pokud kombinace těchto pramenů je pro odborníka z dané oblasti zřejmá.

- **3. jsou průmyslově využitelné**

Vynález je průmyslově využitelný, může-li jeho předmět být vyráběn nebo jinak využíván v průmyslu, zemědělství nebo jiných oblastech hospodářství.

Jedničkou v počtu žádostí o patenty podaných u Světové organizace pro duševní vlastnictví (WIPO) je společnost Philips. Mezi její významné patentované vynálezy patří například CD, DVD, JPEG, MPEG (digitální video), xenonová světla pro automobily, UHP světla pro projektoru nebo kódování řeči v systému GSM. Díky ochraně výsledků výzkumu a vývoje dosahuje Philips značných výnosů (zdroj: <http://www.philips.cz>)

Pro podání přihlášky vynálezu platí, že její předmět nesmí být před datem podání zveřejněn (např. na konferenci, ve vědeckém časopise, v dizertační práci, předvedením prototypu vynálezu na výstavě apod.). Nejpozději měsíc před plánovaným zveřejněním je tedy třeba podniknout kroky na ochranu vynálezu.

Co nejsou vynálezy

- Za vynálezy se nepovažují zejména objevy, vědecké teorie a matematické metody, estetické vytvory, plány, pravidla a způsoby vykonávání duševní činnosti, hraní her nebo vykonávání obchodní činnosti, programy počítačů, či podávání informací.
- Patent také nemůže udělen na odrůdy rostlin a plemena zvířat a biologické způsoby pěstování rostlin a chovu zvířat, způsoby chirurgického nebo terapeutického ošetření a diagnostické metody používané na lidském nebo zvířecím těle a na vynálezy, jejichž by se příčilo veřejnému pořádku nebo dobrým mravům. Patentovatelnost těchto předmětů je vyloučena za předpokladu, že se přihláška týká pouze těchto předmětů (jinak jde o celkem zavádějící informaci zejména u počítačových programů)

Co je podnikový vynález

- Původce, který vytvořil vynález v pracovním poměru, je povinen zaměstnavatele o tom informovat. Předá mu veškeré podklady a zaměstnavatel se má ve lhůtě 3 měsíců rozhodnout, zda uplatní právo na patent. Pokud tak v této době neučiní, přechází právo podat řešení k ochraně na původce. Doporučuje se nechat si kopii předaných dokladů označit datem předání.

- **Jako vynález lze chránit**

- výrobek (sem patří i směsi)
- zařízení zapojení
- způsob výroby, měřící postupy
- použití známé látky k novému účelu (málo používaná kategorie, využití zejména ve farmaci)
- Uvedené kategorie lze kombinovat.
-

**Za technická řešení se nepovažují, a z ochrany patentem
či užitním vzorem jsou tudíž vyloučeny:**

- objevy,
- vědecké teorie a matematické metody,
- estetické výtvory,
- plány,
- pravidla a způsoby vykonávání duševní činnosti,
- hraní her nebo vykonávání obchodní činnosti,
- software, či podávání informací.

Získání přihlášky

- Přihlášku je nutno podat na předepsaném tiskopisu u Úřadu průmyslového vlastnictví, kde lze také tiskopis žádosti bezplatně získat. Tiskopis přihlášky je možné rovněž získat prostřednictvím Internetu na webových stránkách Úřadu.

Náležitosti přihlášky

- Kromě vyplňeného a podepsaného tiskopisu přihlášky se žádostí o udělení patentu ve dvojím vyhotovení přihláška obsahuje popis vynálezu, nejméně jeden patentový nárok, případně výkresy a anotaci, to vše ve trojím vyhotovení, z nichž alespoň jedno, hlavní vyhotovení musí vyhovovat požadavkům pro tisk a reprodukci. Jedno, vedlejší vyhotovení musí přihlašovatel podepsat. Přihlašovatel může být zastoupen oprávněným zástupcem (zahraniční přihlašovatel musí) – pak je součástí podání i plná moc.

Popis vynálezu

- Popis vynálezu sestává z těchto částí:
 - oblast techniky
 - dosavadní stav techniky
 - podstata vynálezu
 - přehled obrázků na výkresu
 - příklady provedení vynálezu
 - průmyslová využitelnost

Patentové nároky

- Nejdůležitější částí, která vymezuje rozsah ochrany, jsou patentové nároky – jejich forma závisí na kategorii vynálezu:
 - výrobek, zapojení, zařízení se definují ve statickém stavu, tedy jak jsou vytvořeny, pomocí technických prvků a jejich vzájemného spojení, nikoli popisem jejich funkce
 - směsi se definují procentuálním zastoupením jednotlivých složek
 - způsoby a postupy se definují na co, čím, jak a v jaké časové posloupnosti působí

Při sestavování
přihlášky lze do
jisté míry vyjít
z rozpracované
diplomové či dizer-
tační práce nebo
vědeckého článku
před jeho zveřejně-
ním. Toto se však
netýká patentových
nároků, jejichž
kompletní vypra-
cování je vhodné
svěřit patentovému
zástupci.

Průběh řízení

- Během řízení o přihlášce vynálezu, nejdéle však do 2 měsíců po jejím rozhodnutí, lze tzv. "odbočit" na užitný vzor. To znamená, že je možné na totéž řešení podat přihlášku užitného vzoru, která bude mít datum podání, jako má přihláška vynálezu, z níž se odbočuje. Opačný postup, tedy odbočení z užitného vzoru na vynález, naše právo neumožňuje. Odbočení lze využít například tehdy, když Úřad namítá nedostatečnou vynálezeckou činnost. V zákoně je uvedena formulace, že řešení chráněná užitným vzorem mají „přesahovat rámec pouhé odborné dovednosti“.

Priorita

- Podáním přihlášky vynálezu vzniká přihlašovateli právo přednosti (priorita). To především znamená, že v případě udělení ochrany na přihlášený předmět či jeho zveřejnění v průběhu řízení o přihlášce vynálezu (viz dále) nemůže být jinému přihlašovateli účinně přiznána ochrana na stejný předmět přihlášený později. Právo přednosti lze také nabýt na základě mezinárodní smlouvy, které musí přihlašovatel uplatnit již v přihlášce vynálezu.

Zveřejnění a průzkum

- Pokud přihláška neobsahuje zjevně nepatentovatelná řešení (viz shora) a pokud nemá nedostatky, které by bránily jejímu zveřejnění, Úřad přihlášku zveřejní po uplynutí 18 měsíců od vzniku práva přednosti a toto zveřejnění oznamí ve Věstníku Úřadu. Na žádost přihlašovatele nebo jiné osoby podrobí Úřad přihlášku průzkumu, zda splňuje podmínky pro udělení patentu, tj. podmínu novosti, vynálezecké činnosti a průmyslové využitelnosti.

Za určitých podmínek je možné z přihlášky vynálezu odbočit na přihlášku užitného vzoru při zachování původní priority. To znamená, že je možné na totéž řešení podat přihlášku užitného vzoru, která bude mít stejné datum podání, jako má přihláška vynálezu, z níž se odbočuje. Odbočení lze využít například tehdy, když Úřad namítá nedostatečnou vynálezeckou činnost. Opačný postup, tedy odbočení z užitného vzoru na vynález, naše právo neumožňuje.

- Pod úplným průzkumem (úplný průzkum) se rozumí, že Úřad zjišťuje, zda je řešení nové, má vynálezeckou činnost a je průmyslově využitelné. Průzkum spočívá v rešeršní činnosti – hledají se shodná či podobná řešení se starším datem podání. Rešerše se provádí zejména v mezinárodních patentových databázích, ale rovněž tak v literatuře. Pokud jde o „vynálezeckou činnost“, zjišťuje se, zda řešení podané k ochraně nevyplývá pro odborníka z dané oblasti zřejmým způsobem z informací, které má běžně v daném oboru k dispozici. Musí se tedy prokázat, že k vyřešení daného problému byla nutná invence. Žádost o úplný průzkum musí být podána nejpozději do 36 měsíců od podání přihlášky. Uvedenou lhůtu nelze prodloužit a její zmeškání nelze prominout. Pokud přihlášené technické řešení splňuje zákonné podmínky, Úřad na vynález udělí patent.

Při sestavování přihlášky lze do jisté míry využít z rozpracované diplomové či dílerační práce nebo vědeckého článku před jeho zveřejněním. Toto se však netýká patentových nároků, jejichž kompletní vypracování je vhodné svěřit patentovému zástupci.

Platnost a poplatky

- Patent (Platnost patentu) platí 20 let od podání přihlášky a účinky patentu nastávají ode dne oznámení udělení patentu ve Věstníku Úřadu. Po udělení patentu vyzve Úřad majitele patentu k zaplacení prvního udržovacího poplatku za dosavadní dobu platnosti patentu. Poplatky za udržování patentu v platnosti pro další období se platí po jednotlivých letech, vždy před uplynutím předechozího roku platnosti patentu. Poplatek lze sice ještě uhradit v tzv. poshověcí lhůtě šesti měsíců (po nezaplacení v předepsané lhůtě), v tom případě se ale poplatek zvýšuje na dvojnásobek. Platnost patentu je pouze na území, pro které byl udělen. To znamená, že bez souhlasu majitele patentu ho nikdo na daném území nesmí užívat, ani ho na toto území dovážet. Pokud majitel má své zájmy i v zahraničí, je vhodné podat přihlášku nejdéle do 12 měsíců od data jejího prvního podání k ochraně do příslušného státu.

Využívání patentu

- Majitel patentu má výlučné právo chráněný vynález využívat, poskytovat souhlas k využívání jiným osobám (což se děje licenční smlouvou) a má i právo převést patent na jinou osobu.
- Vynález, na který byl udělen patent, např. výrobek, zařízení k výrobě, chemická látka nebo výrobní postup, nesmí být bez souhlasu majitele vyráběn, nabízen k prodeji nebo využíván třetí osobou pro průmyslové nebo komerční účely. Pokud se patent týká výrobních postupů, majitel může třetím osobám zakázat tyto postupy používat. Zápočetní právo se vztahuje i na výrobky, které jsou přímým výsledkem chráněného postupu.

Správní poplatky ÚPV	5.800 Kč zahrnuje: » přihlášení 1.200 Kč » úplný průzkum 3.000 Kč (za 11. a každý další patentový nárok 500 Kč) » vydání patentové listiny 1.600 Kč (za 11. a každou další stranu 100 Kč)
Odměna patentovému zástupci	15.000-35.000 Kč
Udržovací poplatky za 20 let²	1.-4. rok 1.000 Kč/rok 5.-8. rok 2.000 Kč/rok 9. rok 3.000 Kč/rok 10. rok 4.000 Kč/rok 11.-20. rok + 2000 /každý rok (tzn. 20. rok = 24.000 Kč) » sledování lhůt splatnosti udržovacích poplatků: 10.000-20.000 Kč
Celkové náklady za 10 let	40.000-80.000 Kč

Užitný vzor

- Užitným vzorem lze chránit technická řešení (kromě těch, která nesplňují kritérium technického řešení a specifických technických řešení), která jsou nová, přesahují rámec pouhé odborné dovednosti a jsou průmyslově využitelná.
- Za technická řešení se nepovažují objevy, vědecké teorie a matematické metody, pouhé vnější úpravy výrobků (sledující estetické účely), plány, pravidla a způsoby vykonávání duševní činnosti, programy počítačů a pouhě uvedení informace. To platí jen za předpokladu, že se přihláška týka pouze těchto předmětů nebo činnosti.
- Z ochrany jsou vyloučena technická řešení, která jsou v rozporu s obecnými zájmy, zejména zásadami lidskosti a veřejné morálky, dále odrůdy rostlin a plemena zvířat, jakož i biologické reproduktivní materiály a způsoby výroby nebo pracovní činnosti. Předměty, které je možno chránit patentem a užitným vzorem, jsou tedy srovnatelné. Užitným vzorem oproti patentu však nelze chránit biologické reproduktivní materiály a jakékoliv "způsoby".

Registrační princip

- Užitné vzory se zapisují do rejstříku na základě tzv. registračního principu, kdy Úřad zapíše užitný vzor do rejstříku, aniž by zkoumal, zda předmět přihlášky vyhovuje kritériím novosti a tvůrčí úrovně, tj. zda je způsobilý k ochraně. V tom je hlavní rozdíl od systému patentového. Vzhledem k tomu, že zápisem užitného vzoru do rejstříku Úřadu vzniká ochrana, jejíž účinky plně odpovídají účinkům patentu, lze užitným vzorem získat ochranu řešení způsobilého k zápisu mnohem rychleji než patentem.
- Význam rychlosti ochrany užitného vzoru se projeví zejména u předmětů, které jsou v době zajišťování ochrany již připraveny k uvedení na trh, přičemž k poměrně dlouhému řízení o udělení patentu by zůstaly dlouhou dobu (nebo případně vůbec) bez ochrany. Bez souhlasu majitele zapsaného užitného vzoru nikdo nesmí technické řešení chráněné užitným vzorem při hospodářské činnosti vyrábět, uvádět do oběhu nebo upotřebit. Majitel zapsaného užitného vzoru, stejně tak jako u vynálezu, je oprávněn poskytnout souhlas k využívání předmětu užitného vzoru (licence) jiným osobám nebo na ně užitný vzor převést.

Získání zápisu užitného vzoru

- O zápis užitného vzoru se žádá přihláškou užitného vzoru podanou u Úřadu na předepsaném tiskopisu, který lze bezplatně získat v podateleň Úřadu nebo prostřednictvím Internetu. Kromě tohoto vyplňeného a podepsaného tiskopisu žádosti o zápis užitného vzoru v jednom vyhotovení musí přihláška o zápis užitného vzoru obsahovat popis technického řešení, nejméně jeden nárok na ochranu a případně výkresy, to vše ve dvojím vyhotovení, z nichž alespoň jedno, hlavní vyhotovení musí

vyhovovat požadavkům pro tisk a reprodukci, vedlejší vyhotovení musí přihlašovatel podepsat.

- Přihláška (i veškerá podání) může být podána elektronicky se zaručeným elektronickým podpisem (podrobnosti "Elektronická podatelna" na internetových stránkách Úřadu). Faxové či elektronické podání bez zaručeného elektronického podpisu musí být do 5 dnů doplněno písemnou formou (nebo elektronickou se zaručeným elektronickým podpisem). Technické řešení musí být v přihlášce vysvětleno tak jasně, aby jej mohl odborník uskutečnit. V náročích na ochranu musí být jasné a stručně vymezen předmět, který má být chráněn užitním vzorem. Forma nároků plně odpovídá patentovým nárokům s tím rozdílem, že nemohou být účinně uplatněny jakékoli způsobové nároky. Požadavky kladené na přihlášku užitného vzoru jsou podrobněji uvedeny v "Instrukci předsedy Úřadu, kterou se stanoví jednotná forma a požadavky na přihlášku užitného vzoru". I tuto Instrukci lze bezplatně obdržet v podatele Úřadu nebo prostřednictvím Internetu.

Průběh řízení

- Podáním přihlášky u Úřadu vzniká přihlašovateli právo přednosti (priorita) před každým, kdo podá shodnou přihlášku později. Na základě tzv. registračního principu Úřad před zápisem užitného vzoru do rejstříku podrobí přihlášku pouze formálnímu průzkumu a vyloučí z dalšího řízení ty přihlášky, jejichž předměty nejsou technickým řešením, nejsou zjevně průmyslově využitelné nebo spadají do výluk z ochrany.
- Zapsaný užitný vzor platí 4 roky ode dne podání přihlášky. Doba platnosti zápisu užitného vzoru prodlouží Úřad na žádost majitele užitného vzoru až dvakrát, pokaždé o tři roky. Maximální doba platnosti zapsaného užitného vzoru je tedy 10 let. Řízení o přihlášce a prodlužování zápisu užitného vzoru v platnosti je zpoplatněno.
- Úřad nezkoumá, zda předmět přihlášky vychovuje kritérií novosti a tvůrčí úrovně. Tento tzv. "registrační systém řízení" vede k tomu, že k zápisu užitného vzoru do rejstříku dojde ve srovnání s udělením patentu velmi rychle, zpravidla do 2 až 3 měsíců od podání přihlášky.
- Projekt internetových kiosků, který se v roce 2003 pokoušel odstartovat Český Telecom, nabral hned v počátku značné zpoždění, které bylo způsobeno nesledováním přihlášek užitných vzorů. Dodavatel kiosků příliš pozdě zjistil, že na řešení, které jeho výrobek využívá, si nějaký filtra podal přihlášku užitného vzoru. Kdyby dovozce kiosků včas požádal Úřad průmyslového vlastnictví o výmaz pochybného užitného vzoru, nemuselo ke zpoždění projektu vůbec dojít. (Zdroj: Ihned.cz)

Správní poplatky ÚPV	přihlášení ¹ 1.000 Kč
Odměna patentovému zástupci	10.000-25.000 Kč
Udržovací poplatky za 10 let	» 12.000 Kč » sledování lhůt splatnosti udržovacích poplatků: 2.000-6.000 Kč
Celkové náklady	25.000-42.000 Kč

¹ je-li přihlašovatelem původce, hradí se polovina částky

Modul 3 (Ochrana designu)

Definice průmyslového vzoru

- Průmyslovým vzorem se rozumí vzhled výrobku nebo jeho části, spočívající zejména ve znacích linii, obrysů, barev, tvaru, struktury nebo materiálu výrobku samotného nebo jeho zdobení. Průmyslový vzor je způsobilý ochrany, je-li nový a má-li individuální povahu – to znamená, že Úřad nezapíše do rejstříku průmyslových vzorů dvě shodná řešení.
- Jde tedy o vizuální složku výrobku, kterou mu dal jeho původce, nejčastěji průmyslový výtvarník. Nejde tedy o technickou, konstrukční, funkční, materiálovou nebo jinou podstatu výrobku, ačkoliv ji lze z reálného výrobku nebo jeho vyobrazení odvodit.

Proč ochraňovat průmyslový vzor

- Do všeobecných znalostí již proniklo povědomí o možnosti právně ochránit technická a konstrukční řešení patentem nebo zápisem užitného vzoru do rejstříku. Právní ochrana průmyslového vzoru je analogií této ochrany, která je určena pro řešení designérská.
- Získaná ochrana zabezpečuje vlastníku výhodu (např. vůči konkurenci), kterou představuje výlučné právo užívat průmyslový vzor, bránit třetím osobám užívat jej bez jeho souhlasu, poskytnout souhlas s užíváním průmyslového vzoru jiným osobám (licence) nebo na ně právo na průmyslový vzor převést. Užíváním průmyslového vzoru se rozumí zejména výroba či uvedení na trh výrobku, ve kterém je chráněný průmyslový vzor

zтlesнěn nebo na kterém je aplikován. Ochrana průmyslového vzoru může tedy jeho vlastník zabezpečit a dálé zhodnotit designérské řešení, na jehož vznik vynaložil nemalé náklady a úsilí.

Jak podat přihlášku

- O zápis průmyslového vzoru do rejstříku se žádá přihláškou průmyslového vzoru, nejlépe s použitím úředního formuláře dostupného zdarma v podatele Úřadu průmyslového vlastnictví nebo na Internetu. Formulář obsahuje základní informace pro přihlašovatele a podrobný návod k vyplňení. Vyobrazení průmyslového vzoru je nejdůležitější přílohou přihlášky průmyslového vzoru. Jeho provedení je třeba věnovat velkou péči, neboť jen ono definuje předmět ochrany a rozsah této ochrany.
- Přihláška průmyslového vzoru se podává poštou nebo osobně na Úřadu průmyslového vlastnictví. Přihláška a většina dalších podání v průběhu řízení o přihlášce může být podána i faxem a e-mailem se zaručeným elektronickým podpisem. Faxové a e-mailové podání bez zaručeného elektronického podpisu musí být do 5 dnů doplněno listinným podáním, aby datum prvního doručení bylo uznáno jako datum podání. Aby přihláška průmyslového vzoru mohla být považována za podanou, musí obsahovat údaje o přihlašovateli, projev jeho vůle o zápis průmyslového vzoru do rejstříku a vyobrazení průmyslového vzoru, které dává jednoznačnou představu o vzhledu výrobku nebo jeho části, a to v kvalitě umožňující další reprodukci.
- Vyobrazení může mít formu fotografie nebo výkresu i v barevném provedení. U výkresu by se nemělo jednat o výrobní nebo konstrukční, neboť má znázorňovat pouze vzhled výrobku, rovněž na fotografii by se měl vyskytovat jen výrobek s neutrálním pozadím. Vyobrazení se k přihlášce příkládá v pěti vyhotoveních, případně vždy jedno vyhotovení navíc za každého druhého a dalšího spolupřihlašovatele.

Kdo má právo podat přihlášku?

- Původce nebo jeho právní nástupce. Původce je fyzická osoba, která vytvořila průmyslový vzor vlastní tvůrčí činnosti. Původce, který vytvořil průmyslový vzor v pracovním poměru, je povinen zadavatele o této skutečnosti neprodleně písemně vyrozumět a předat mu podklady potřebné k posouzení průmyslového vzoru.

Co je hromadná přihláška průmyslového vzoru?

- Hromadná přihláška znamená, že v přihlášce může být najednou požadován zápis dvou nebo více průmyslových vzorů.
- Účelem institutu hromadné přihlášky je umožnit přihlašovateli prostřednictvím jediné přihlášky, tj. v rámci jednoho řízení, získat ochranu pro řadu průmyslových vzorů. Ty však musí patřit do jedné třídy mezinárodního třídění průmyslových vzorů. Povinnou součástí přílohy hromadné přihlášky průmyslového vzoru je seznam průmyslových vzorů obsažených v přihlášce. Ten musí korespondovat s počtem průmyslových vzorů obsažených v přihlášce a s číslováním jejich vyobrazení včetně jednotlivých pohledů. Vzory obsažené v hromadné přihlášce jsou na sobě vzájemně nezávislé (odklad zveřejnění, návrh na prohlášení neplatnosti, vzdání se práva atd.)

Řízení o přihlášce průmyslového vzoru

- vede Úřad s přihlašovatelem, který si může ustanovit zástupce. U všech průmyslových vzorů obsažených v podaných přihláškách provádí Úřad ze zákona věcný průzkum, zda splňují podmínky předepsané pro jejich zápis do rejstříku průmyslových vzorů. Vedle toho Úřad po podání přihlášky zjišťuje, zda má přihláška všechny potřebné formální náležitosti.
- Pokud přihláška nemá formální vady a její předmět nemá věcné vady, je průmyslový vzor zapsán do rejstříku. Úřad vydá přihlašovateli, jenž se stal v okamžiku zápisu vlastníkem zapsaného průmyslového vzoru, Osvědčení, které tuto skutečnost prokazuje. Registrovaný průmyslový vzor je možné označovat číslem registrace. Současně Úřad zapsaný průmyslový vzor zveřejní (nepožádal-li přihlašovatel v přihlášce o odklad zveřejnění) a následně oznámi zapsání průmyslového vzoru ve Věstníku Úřadu. Neobsahuje-li přihláška zákonem předepsané náležitosti či nesplňuje-li její předmět podmínky ochrany, vyzve Úřad přihlašovatele, aby se k jeho námitkám vyjádřil či odstranil nedostatky ve stanovené lhůtě. Neučiní-li tak, Úřad řízení o přihlášce zastaví.

Účinky ochrany

- Majitel zapsaného průmyslového vzoru má výlučné právo využívat průmyslový vzor, poskytnout souhlas k jeho využívání jiným osobám nebo na ně průmyslový vzor převést (veškerá práva k průmyslovému vzoru jsou „prodána“ novému vlastníkovi), popřípadě s ním uzavřít licenční smlouvu o užívání (vlastník umozní za uplatu užívat průmyslový vzor jinému subjektu). Bez souhlasu majitele zapsaného užitného vzoru nikdo nesmí chráněné řešení využívat. Užíváním se rozumí zejména výroba, nabízení, uvádění na trh, dovoz, vývoz nebo užívání výrobku, ve kterém je průmyslový vzor ztělesněn nebo na kterém je aplikován, nebo skladování takového výrobku k uvedeným účelům. Pokud majitel zapsaného užitného vzoru zjistí, že jeho práva jsou porušována, může se nápravy domáhat u Městského soudu v Praze a jisté kompetence v prosazování práv má i policie ČR, ČOI a celní správy.

Jaká je doba ochrany průmyslového vzoru?

- Ochrana zapsaného průmyslového vzoru trvá 5 let od přiznaného data podání přihlášky průmyslového vzoru. Vlastník průmyslového vzoru může tuto dobu ochrany opakováně obnovit, a to vždy o 5 let, až na celkovou dobu 25 let od data podání přihlášky průmyslového vzoru. Žádost o obnovu doby ochrany lze podat během posledního roku příslušného pětiletého období. Žádost je zpoplatněna. Nebyla-li žádost o obnovu doby ochrany podána v uvedené lhůtě, může ji vlastník podat ještě do šesti měsíců ode dne, kdy měla nejpozději být podána. V takovém případě se poplatek za obnovu doby ochrany zdvojnásobuje a v mezidobě mohou vzniknout práva třetích osob. Úřad vlastníka k obnovení doby ochrany průmyslového vzoru nevyžívá.

Jaké jsou základní správní poplatky?

- 1. Podání jednoduché přihlášky průmyslového vzoru, tj. takové, která obsahuje jedený průmyslový vzor / 1000,- Kč.
 - pokud je (jsou) přihlašovatelem (ii) výlučně původce (i) / 500,- Kč
- 2. Podání hromadné přihlášky průmyslového vzoru, tj. takové, která obsahuje dva nebo více průmyslových vzorů / 1000,- Kč.
 - pokud je (jsou) přihlašovatelem (ii) výlučně původce(i) / 500,- Kč
 - za druhý a každý další průmyslový vzor obsažený v přihlášce / 600,- Kč
 - za druhý a každý další průmyslový vzor obsažený v přihlášce pokud je (jsou) přihlašovatelem(ii) výlučně původce(i) / 300,- Kč
- 3. Podání žádosti o obnovu doby ochrany zapsaného průmyslového vzoru.
 - poprvé o pět let / 3000,- Kč
 - podruhé o pět let / 6000,- Kč
 - potřetí o pět let / 9000,- Kč
 - počtvrté o pět let / 12000,- Kč
- Uhraněné správní poplatky Úřad průmyslového vlastnictví nevrací. Při přihlášení k ochraně tzv. národní cestou, která představuje přímé přihlášení do kteréhokoliv státu světa, který má ochranu průmyslového vzoru zavedenu, platí pravidla stanovená státem, který zřídil příslušný úřad.
- Veškeré informace týkající se přihlášení průmyslového vzoru do zahraničí, vlastního řízení o přihlášce a výše poplatků včetně lhůt k jejich placení pak lze získat od tamního úřadu nebo od tamních oprávněných zástupců, případně od členů české Komory patentových zástupců nebo členů České advokátní komory.
- Další možnosti, kterou má přihlašovatel se sídlem v České republice pro ochranu svého průmyslového vzoru v podstatné části Evropy, je získání ochrany "zapsaným průmyslovým vzorem Společenství", jehož ochrana se vztahuje na celé území Evropské unie.
- Pro přihlašování průmyslových vzorů do zahraničí je důležitým pojmem tzv. "unijní priorit". Tento institut umožňuje zachovat právo přednosti z první podané přihlášky i pro přihlášky se shodným předmětem podané v dalších státech.
 - Vzor Společenství
 - Jednotná právní úprava
 - Jednotná ochrana ve všech zemích EU
 - Jedna přihláška a jednotná jazyková úprava
 - Jeden poplatek
 - Hromadná přihláška s neomezeným počtem vzorů
 - Možnost odkladu zveřejnění

Modul 4 (Ochrana označení)

Tradice označování výrobků

- Potřeba označování vzniká prakticky v době první směny výrobků. V této době se výrobce snažil informovat, kdo daný výrobek vyrabil, upoutat na sebe pozornost a zároveň si zajistit odbytek. V počátcích se k označování používaly jednoduché znaky. S rozvojem obchodu, výroby, zakládáním peněžních ústavů a podobně nastal definitivní rozmach označování výrobků.

Druhy označení

- K označování výrobků se užívají tři druhy označení:
 - ochranná známka
 - označení původu
 - obchodní firma
 - zeměpisné označení
 - zaručené tradiční speciality
 - domény

Ochranná známka

- Ochranná známka se stala postupem doby nejrozšířenějším způsobem označení, které je všeestranně upotřebitelné. Ochrannou známkou lze umístit na výrobek nebo obal a dále v propagačních materiálech a na obchodních papírech v nejrůznějších rozměrech, tvarech, grafických úpravách, v různobarevném nebo černobílém provedení.

Funkce ochranné známky

- **funkce rozlišovací** – ochranná známka umožňuje rozlišit výrobky a služby, pocházející od různých výrobců a poskytovatelů služeb
- **funkce garanční** – ochranná známka garantuje zákazníkům původ výrobků a služeb
- **funkce propagační** – ochranná známka spojená s vysoce kvalitním výrobkem a zavedená na trhu je nejúčinnější propagačním prostředkem. Ochranná známka působí na svého majitele stimulačně, protože jej nutí dodržovat vysokou jakost výrobků a služeb. Pokud majitel vytvoří ochrannou známkou na vysoké výtvarné a grafické úrovni, upoutá takovéto označení větší pozornost zákazníka a přesvědčí jej, že i výrobek nebo služba jsou na vysoké úrovni.
- **ochranná funkce z hlediska majitele i zákazníka** - ochranná známka brání proti zneužívání známosti a dobrého jména majitele ochranné známky. V první řadě je potřeba si ujasnit, zda je ochranná známka potřebná. Při působnosti na velmi malém teritoriu postačí většinou obchodní jméno, v případě širší působnosti je vhodné zvážit podání přihlášky ochranné známky, včetně podání do zahraničí. Dále je třeba zvážit, jaké označení zvolit. Obecně by mělo platit, že zvolené označení by mělo být jednoduché, srozumitelné, dobře vyslovitelné a snadno zapamatovatelné. Označení by nemělo podléhat módnímu trendu a mělo by být brán zřetel na charakter výrobků a způsob používání ochranné známky. Ochranná známka by ve zvoleném provedení měla být vždy dobrě viditelná a měla by být přiměřená k rozměrům výrobku. Zpracování návrhu ochranné známky se doporučuje svěřit odborníkovi.

Vytvoření ochranné známky

- Vymyslet a realizovat novou ochrannou známkou je poměrně složitý a náročný úkol.

Co je ochranná známka

- Ochranná známka je označení schopné grafického znázornění, pokud je způsobilé odlišit výrobky nebo služby jedné osoby od výrobků nebo služeb jiné osoby. Příklady ochranných známk chránících výrobky:
- Problematiku ochranných známk upravují právní normy:
 - zák. č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách
 - vyhl. č. 97/2004 Sb., k provedení zákona o ochranných známkách
 - zák. č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích.
 - aplikovatelná Nařízení a Mezinárodní smlouvy

Co může být ochrannou známkou

- Ochrannou známkou může být pouze označení, které lze graficky znázornit (napsat, nakreslit) a které je schopné rozlišit výrobky nebo služby, pro něž je použito, od shodných výrobků nebo služeb na trhu poskytovaných z jiných obchodních zdrojů. Ochranná známka tak nemůže existovat sama o sobě, ale vždy jen ve spojení s konkrétními výrobky, které označuje, nebo s konkrétními službami, které jsou pod touto známkou poskytovány.

Rozdělení ochranných známk

- 1. Slovní označení v běžném písme (slova, jména, spojení slov a číslic apod.) - např. Barum, Fortuna
- 2. Slovní označení ve zvláštním grafickém písme, tj. ve zvláštním druhu písma (např. Sellier & Bellot) nebo ve zvláštní grafické úpravě (např. Spofa, ČKD)

- 3. Obrazová označení mohou zobrazovat postavy, zvířata, ptáky, obrazce nejrůznějších tvarů, vyobrazení budov a podobně
- 4. Kombinovaná označení – jedná se o kombinaci slov a kresby (loga)
- 5. Kombinace tvaru výrobku nebo obalu se slovy nebo kresbou (např. láhev s etiketou)
- 6. Barva nebo kombinace barev Milka, MUS.
- Ze zahraniční praxe jsou známy i ochranné známky zvukové a čichové. Ochranné známky zvukové (znělky) a čichové (parfumérie) nenalezly, zejména pro svou horší rozlišitelnost a nejasné určení novosti, širší uplatnění.

Ze zápisu do rejstříku je vyloučeno

- označení, které nemůže být graficky znázorněno, např. zvukové znělky, speciální vůně, televizní přenos (v některých státech existují výjimky a některé takovéto ochranné známky registrují)
- označení, které nemá způsobilost rozlišit výrobky nebo služby (například běžně užívaný geometrický tvar – samotné kolečko)
- označení, které je tvoreno výlučně ze značek nebo údajů sloužících v obchodě k určení druhu, jakosti, množství, účelu, hodnoty výrobků nebo služeb, z údajů o zeměpisném původu nebo o době výroby výrobku či poskytnutí služby (Pardubice, England, Sahara, Bohemia)
- označení, které výlučně sestává ze značek nebo označení obvyklých v běžném jazyce nebo užívaných v dobré vídě a v obchodních zvyklostech
- označení tvořené výlučně tvarom výrobku, který vyplývá z jeho povahy, nebo je nezbytný pro dosažení technického výsledku anebo dává tomuto výrobku podstatnou užitkovou hodnotu (tvar výrobku, který je obecně užíván nebo je podmíněn technickými vlastnostmi zboží - auto, hrubá mouka, lux)
- označení, které odporuje veřejnemu pořádku nebo dobrým mravům (hákový kříž, KKK)
- označení, které může klamat veřejnost zejména o povaze, jakosti nebo zeměpisném původu výrobků nebo služeb (založeno 1740, vodotěsný)
- označení přihlašované pro víno či lihoviny, které obsahuje zeměpisný údaj, aniž by víno či lihovina měly takovýto zeměpisný původ
- označení, které obsahuje prvky požívající ochrany podle článku 6ter Pařížské úmluvy, k jehož zápisu nebyl dán souhlas příslušnými orgány (červený kříž)
- označení obsahující jiné znaky, emblémy a erby než uvedené v článku 6ter Pařížské úmluvy, jestliže jejich užití je předmětem zvláštního veřejného zájmu, ledaže by příslušný orgán dal souhlas k jeho zápisu
- označení, které obsahuje znak vysoké symbolické hodnoty, zejména náboženské symboly
- označení, jehož užívání se příčí ustanovení jiného právního předpisu nebo je v rozporu se závazky vyplývajícími pro ČR z mezinárodních smluv
- označení, u něhož je zjevné, že přihláška ochranné známky nebyla podána v dobré vídě
- označení, které je shodné se starší ochrannou známkou, která je přihlášena nebo zapsána pro jinou osobu a pro shodné výrobky nebo služby a dále označení obsahující prvky takové starší ochranné známky, které by mohly vést k záměně. Tuto skutečnost si může přihlašovatel ověřit ještě před podáním přihlášky ochranné známky provedením rešerše v databázi OZ
- označení, které zasahuje do práv třetích osob, uplatněných řádně a včas podanými námitkami proti přihlášce ochranné známky.

Kdo může žádat o zápis ochranné známky

- Ochrannou známkou si může přihlásit každá fyzická nebo právnická osoba způsobilá k právním úkonům. Přihlášku ochranné známky může podat buď přímo přihlašovatel, nebo si může pro tento účel zvolit zástupce, zejména advokáta nebo patentového zástupce. Zástupce se musí při podání přihlášky prokázat plnou mocí podepsanou přihlašovatelem.
-
- Pokud přihlašovatel nemá podnik, místo trvalého pobytu nebo sídlo na území ČR, musí přihlášku ochranné známky podávat prostřednictvím člena České advokátní komory nebo Komory patentových zástupců ČR. Tato podmínka neplatí, pokud je přihlašovatel státním příslušníkem EU nebo státu, který je smluvní stranou EHS (nebo má výše svou správu či sídlo), a je usazen na území ČR nebo zde poskytuje služby. Tyto osoby musí uvést adresu v ČR, kam jim budou zasílány úřední písemnosti týkající se přihlášky či zapsané ochranné známky. Všechna podání Uřadu se činí v českém jazyce.

Jak se podává přihláška

- Přihláška ochranné známky se podává osobně nebo poštou nebo elektronicky (pokud je opatřena zaručeným elektronickým podpisem) u Úřadu průmyslového vlastnictví.

Přihláška musí obsahovat

- žádost o zápis ochranné známky do rejstříku
- název a sídlo firmy nebo jméno a bydliště přihlašovatele
- znění nebo plošné vyobrazení přihlašované ochranné známky
- seznam výrobků nebo služeb, pro něž má být ochranná známka zapsána

- podpis přihlašovatele nebo jeho zástupce
- Výrobky nebo služby musí být seřazeny a zatříděny podle tříd mezinárodního třídění výrobků a služeb (Mezinárodní třídění výrobků a služeb pro účely zápisu ochranných známek podle Niceské dohody ze dne 15. června 1957). Publikace o tomto třídění je k dispozici na Úřadě, kde si ji lze zakoupit nebo vypůjčit, nebo je možné potřebné údaje získat prostřednictvím Internetu. Celkem existuje 45 tříd (1 až 34 pro výrobky a 35 až 45 pro služby).

Přílohy k přihlášce

- tři vyobrazení přihlašované ochranné známky o velikosti A8 až A4 (s výjimkou slovních známek přihlašovaných v běžném písmu)
- plná moc zástupce, je-li přihlašovatel zastoupen
- S podáním přihlášky souvisí také nutnost uhradit poplatky

Právo přednosti

- Jakmile Úřad přihlášku obdrží, vyznačí na ní datum a čas podání. Od tohoto okamžiku má přihlašovatel právo přednosti před každým, kdo by si následně přihlásil shodné označení pro shodné výrobky či služby.

Zkoumání vad

- Po podání přihlášky Úřad zjišťuje, zda má přihláška všechny potřebné náležitosti. Pokud shledá vady, které by bránily v dalším řízení (např. nesprávné zařízení seznamu výrobků či služeb), vyzve písemně přihlašovatele, aby je ve stanovené lhůtě odstranil. Lhůta obvykle činí 2 měsíce. Jestliže přihlašovatel na výměr Úřadu nereaguje a vady neodstraní, Úřad přihlášku ochranné známky odmítne.

Věcný průzkum

- Následně Úřad provede tzv. věcný průzkum přihlašovaného označení, kde zjišťuje, zda přihlašované označení není vyloučeno ze zápisu do rejstříku. Jestliže jde o označení, které nemůže být zapsáno do rejstříku, vyrozumí o této skutečnosti přihlašovatele. Ten se může ve stanovené lhůtě k výměru Úřadu vyjádřit a případně překážku zápisu odstranit. Není-li možné zápisnou překážku odstranit, Úřad přihlášku ochranné známky zamítnie.

Oznámení ve Věstníku Úřadu

- Jestliže je přihlašované označení způsobilé k zápisu do rejstříku, je přihláška ochranné známky zveřejněna ve Věstníku Úřadu, který vychází pouze v elektronické podobě. Ve lhůtě tří měsíců od data zveřejnění mohou osoby, do jejichž dříve získaných práv může zveřejněné označení zasáhnout, podat námitky proti zápisu ochranné známky do rejstříku. Okruh osob oprávněných k podání námitk je stanoven zákonem o ochranných známkách.

Vydání osvědčení

- Jestliže proti přihlášenému označení nejsou ve stanovené lhůtě podány námitky nebo jsou-li tyto námitky zamítnuty jako neodůvodněné, Úřad přihlášené označení zapíše do rejstříku ochranných známek. Na základě toho Úřad vydá vlastníku ochranné známky osvědčení o zápisu ochranné známky do rejstříku.

Doba platnosti ochranné známky

- Ochranná doba zapsané ochranné známky je deset let od data podání přihlášky u Úřadu. Ochrannou dobu je možné na žádost vlastníka ochranné známky obnovit vždy na dalších deset let. Žádost o obnovu zápisu ochranné známky, jejíž formulář je u Úřadu k dispozici, se podává nejdříve v posledním roce její ochranné doby, avšak před datem jejího uplynutí. Za zvýšený poplatek je možné žádost o obnovu zápisu podat ještě do šesti měsíců po tomto datu. Není-li žádost o obnovu zápisu podána, ochranná známka zaniká.
-
- Žádost o obnovu zápisu ochranné známky, jejíž formulář je u Úřadu k dispozici, se podává nejdříve v posledním roce její ochranné doby, avšak před datem jejího uplynutí. Za zvýšený poplatek je možné žádost o obnovu zápisu podat ještě do šesti měsíců po tomto datu. Není-li žádost o obnovu zápisu podána, ochranná známka zaniká.

Práva z ochranné známky

- Vlastník ochranné známky má výlučné právo označovat své výrobky nebo služby ochrannou známkou nebo ji užívat ve spojení s těmito výrobky nebo službami. Může užívat u ochranné známky označení ®. Bez souhlasu vlastníka nesmí nikdo užívat označení shodné nebo zaměnitelné s jeho ochrannou známkou pro shodné nebo podobné výrobky nebo služby. Ochranná známka je tedy výlučným majetkem svého vlastníka.

- Pokud majitel zapsané ochranné známky zjistí, že jeho práva jsou porušována, může se nápravy domáhat u soudu, policie, ČOI či Celní správy.

Zákony související s právy z ochranné známky

- **1. Nekalá soutěž**
 - Porušování práv z ochranné známky může být podle § 44 a dalších obchodního zákoníku považováno za nekalou soutěž.
- **2. Neoprávněné užití ochranné známky**
 - Podle zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákon, ve znění změn a doplňků, kdo uvede do oběhu výrobky nebo služby neoprávněně označované ochrannou známkou, k níž přísluší právo jinému, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo peněžitým trestem nebo propadnutím věci.
- **3. Ustanovení v zákoně o ochraně spotřebitele**
 - Zákon č. 634/1992 Sb. ve stávajícím znění. Výrobkem nebo zbožím porušujícím některá práva duševního vlastnictví se rozumí padělek, na němž je bez souhlasu majitele ochranné známky umístěno označení stejně nebo zaměnitelné s ochrannou známkou.

Co je kolektivní ochranná známka

- Kolektivní ochranná známka je označení, které je způsobilé odlišit výrobky nebo služby členů či společníků právnické osoby nebo účastníků sdružení založené za účelem společného označování výrobků či služeb od výrobků či služeb jiných podnikatelů.
- Kolektivní ochrannou známkou mohou využít například sdružení sestávající z výrobce a montážníka, kdy určitý konečný společný produkt je dodáván pod jednou ochrannou známkou. Dále se může jednat o svazy (svaz výrobních družstev, zastřešující sportovní organizace a podobně).

Přihláška kolektivní ochranné známky

- K přihlášce kolektivní ochranné známky je třeba přiložit písemnou smlouvu uzavřenou mezi všemi členy či společníky právnické osoby nebo účastníky sdružení, která stanoví podmínky používání kolektivní ochranné známky, včetně sankcí za jejich porušení.

Jak přihlásit ochrannou známku do zahraničí

- Ochranná známka zapsaná do rejstříku ochranných známk vedeného Úřadem průmyslového vlastnictví na základě přihlášky podané u tohoto Úřadu je platná pouze na území České republiky. Pokud si chce přihlašovatel zajistit ochranu své známky i v jiném státě, má několik možností:
 - podat přihlášku ochranné známky přímo u zápisného úřadu tohoto státu,
 - za dále uvedených podmínek podat u Úřadu žádost o mezinárodní zápis
 - podat přihlášku ochranné známky Společenství pro celé území Evropské unie, kterou lze podat u Úřadu pro harmonizaci ve vnitřním trhu (ochranné známky a vzory) ve španělském Alicante nebo u národního úřadu kteréhokoliv členského státu Evropské unie.

Co je mezinárodní ochranná známka

- Ochranné známky zapsané, příp. přihlášené v České republice je možné prostřednictvím Úřadu průmyslového vlastnictví přihlásit jako tzv. mezinárodní ochranné známky do některých dalších států na základě dvou mezinárodních smluv, v nichž je Česká republika smluvní stranou, a to Madridské dohody o mezinárodním zápisu ochranných známk a Protokolu k této dohodě.
- Madridská dohoda a Protokol k této dohodě zajišťují příslušníkům smluvních stran možnost ochrany jejich známek ve všech smluvních státech Madridské dohody a/nebo Protokolu na podkladě jediné přihlášky, podané u Mezinárodního úřadu Světové organizace duševního vlastnictví v Ženevě prostřednictvím příslušného zápisného úřadu původu přihlašovatele.

Žádost o mezinárodní zápis

- Formulář žádosti o mezinárodní zápis ochranné známky, seznam smluvních států obou mezinárodních smluv, pokyny pro vyplnění a sazebník poplatků stanovený Mezinárodním úřadem Světové organizace duševního vlastnictví jsou k dispozici v informačním středisku a na internetových stránkách Úřadu průmyslového vlastnictví. Přihlašovatel vyplňuje pouze žádost o mezinárodní zápis ochranné známky a podává ji u Úřadu, který na jejím základě vypracuje vlastní mezinárodní přihlášku ochranné známky. Přihlašovatel však musí vedle správního poplatku Úřadu zaplatit zápisné poplatky ve švýcarských francích přímo Mezinárodnímu úřadu.

Ochrannou známku lze přihlásit k ochraně i do zahraničí, a to buď národní cestou u úřadu průmyslového vlastnictví konkrétního státu, přihláškou ochranné známky Společenství pro celé území Evropské unie nebo cestou žádosti o mezinárodní zápis podle Madridské dohody o mezinárodním zápisu ochranných známků a Protokolu k této dohodě (více www.upv.cz-sekce/Prumyslová-práva/Ochranné-známky/Mezinárodní-ochranná-známka).

Právo přednosti

- Jakmile Úřad přihlášku obdrží, vyznačí na ní datum a čas podání. Od tohoto okamžiku má přihlašovatel právo přednosti před každým, kdo by si následně přihlásil shodné označení pro shodné výrobky či služby.

Zkoumání vad

- Po podání přihlášky Úřad zjišťuje, zda má přihláška všechny potřebné náležitosti. Pokud shledá vady, které by bránily v dalším řízení (např. nesprávné zařízení seznamu výrobků či služeb), vyzve písemně přihlašovatele, aby je ve stanovené lhůtě odstranil. Lhůta obvykle činí 2 měsíce. Jestliže přihlašovatel na výměr Úřadu nereaguje a vady neodstraní, Úřad přihlášku ochranné známky odmítne.

Věcný průzkum

- Následně Úřad provede tzv. věcný průzkum přihlašovaného označení, kde zjišťuje, zda přihlašované označení není vyloučeno ze zápisu do rejstříku. Jestliže jde o označení, které nemůže být zapsáno do rejstříku, vyrozumí o této skutečnosti přihlašovatele. Ten se může ve stanovené lhůtě k výměře Úřadu vyjádřit a případně překážku zápisu odstranit. Není-li možné zápisnou překážku odstranit, Úřad přihlášku ochranné známky zamítne.

Oznámení ve Věstníku Úřadu

- Jestliže je přihlašované označení způsobilé k zápisu do rejstříku, je přihláška ochranné známky zveřejněna ve Věstníku Úřadu, který vychází pouze v elektronické podobě. Ve lhůtě tří měsíců od data zveřejnění mohou osoby, do jejichž dříve získaných práv může zveřejněné označení zasáhnout, podat námitky proti zápisu ochranné známky do rejstříku. Okruh osob oprávněných k podání námitk je stanoven zákonem o ochranných známkách.

Vydání osvědčení

- Jestliže proti přihlášenému označení nejsou ve stanovené lhůtě podány námitky nebo jsou-li tyto námitky zamítnuty jako neodůvodněné, Úřad přihlášené označení zapiše do rejstříku ochranných známků. Na základě toho Úřad vydá vlastníku ochranné známky osvědčení o zápisu ochranné známky do rejstříku.

Doba platnosti ochranné známky

- Ochranná doba zapsané ochranné známky je deset let od data podání přihlášky u Úřadu. Ochrannou dobu je možné na žádost vlastníka ochranné známky obnovit vždy na dalších deset let. Žádost o obnovu zápisu ochranné známky, jejíž formulář je u Úřadu k dispozici, se podává nejdříve v posledním roce její ochranné doby, avšak před datem jejího uplynutí. Za zvýšený poplatek je možné žádost o obnovu zápisu podat ještě do šesti měsíců po tomto datu. Není-li žádost o obnovu zápisu podána, ochranná známka zaniká.
- Žádost o obnovu zápisu ochranné známky, jejíž formulář je u Úřadu k dispozici, se podává nejdříve v posledním roce její ochranné doby, avšak před datem jejího uplynutí. Za zvýšený poplatek je možné žádost o obnovu zápisu podat ještě do šesti měsíců po tomto datu. Není-li žádost o obnovu zápisu podána, ochranná známka zaniká.

Práva z ochranné známky

- Vlastník ochranné známky má výlučné právo označovat své výrobky nebo služby ochrannou známkou nebo ji užívat ve spojení s těmito výrobky nebo službami. Může užívat u ochranné známky označení ®. Bez souhlasu vlastníka nesmí nikdo užívat označení shodné nebo zaměnitelné s jeho ochrannou známkou pro shodné nebo podobné výrobky nebo služby. Ochranná známka je tedy výlučným majetkem svého vlastníka.
-
- Pokud majitel zapsané ochranné známky zjistí, že jeho práva jsou porušována, může se nápravy domáhat u soudu, policie, ČOI či Celní správy.

Zákony související s právy z ochranné známky

- 1. Nekalá soutěž
 - Porušování práv z ochranné známky může být podle § 44 a dalších obchodního zákoníku považováno za nekalou soutěž.
- 2. Neoprávněné užití ochranné známky
 - Podle zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákon, ve znění změn a doplňků, kdo uvede do oběhu výrobky nebo služby neoprávněně označované ochrannou známkou, k níž přísluší právo jinému, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo peněžitým trestem nebo propadnutím věci.
- 3. Ustanovení v zákoně o ochraně spotřebitele
 - Zákon č. 634/1992 Sb. ve stávajícím znění. Výrobkem nebo zbožím porušujícím některá práva duševního vlastnictví se rozumí padělek, na němž je bez souhlasu majitele ochranné známky umístěno označení stejné nebo zaměnitelné s ochrannou známkou.

Co je kolektivní ochranná známka

- Kolektivní ochranná známka je označení, které je způsobilé odlišit výrobky nebo služby členů či společníků právnické osoby nebo účastníků sdružení založené za účelem společného označování výrobků či služeb od výrobků či služeb jiných podnikatelů.
- Kolektivní ochrannou známkou mohou využít například sdružení sestávající z výrobce a montážníka, kdy určitý konečný společný produkt je dodáván pod jednou ochrannou známkou. Dále se může jednat o svazy (svaz výrobních družstev, zastřešující sportovní organizace a podobně).

Přihláška kolektivní ochranné známky

- K přihlášce kolektivní ochranné známky je třeba přiložit písemnou smlouvu uzavřenou mezi všemi členy či společníky právnické osoby nebo účastníky sdružení, která stanoví podmínky používání kolektivní ochranné známky, včetně sankcí za jejich porušení.

Jak přihlásit ochrannou známku do zahraničí

- Ochranná známka zapsaná do rejstříku ochranných známek vedeného Úřadem průmyslového vlastnictví na základě přihlášky podané u tohoto Úřadu je platná pouze na území České republiky. Pokud si chce přihlašovatel zajistit ochranu své známky i v jiném státě, má několik možností:
 - podat přihlášku ochranné známky přímo u zápisného úřadu tohoto státu,
 - za dálé uvedených podmínek podat u Úřadu žádost o mezinárodní zápis
 - podat přihlášku ochranné známky Společenství pro celé území Evropské unie, kterou lze podat u Úřadu pro harmonizaci ve vnitřním trhu (ochranné známky a vzory) ve španělském Alicante nebo u národního úřadu kteréhokoliv členského státu Evropské unie.

Co je mezinárodní ochranná známka

- Ochranné známky zapsané, příp. přihlášené v České republice je možné prostřednictvím Úřadu průmyslového vlastnictví přihlásit jako tzv. mezinárodní ochranné známky do některých dalších států na základě dvojího mezinárodních smluv, v nichž je Česká republika smluvní stranou, a to Madridské dohody o mezinárodním zápisu ochranných známk a Protokolu k této dohodě.
- Madridská dohoda a Protokol k této dohodě zajišťují příslušníkům smluvních stran možnost ochrany jejich známek ve všech smluvních státech Madridské dohody a/nebo Protokolu na podkladě jediné přihlášky, podané u Mezinárodního úřadu Světové

organizace duševního vlastnictví v Ženevě prostřednictvím příslušného zápisného úřadu
původu přihlašovatele.

Žádost o mezinárodní zápis

- Formulář žádosti o mezinárodní zápis ochranné známky, seznam smluvních států obou mezinárodních smluv, pokyny pro vyplnění a sazebník poplatků stanovený Mezinárodním úřadem Světové organizace duševního vlastnictví jsou k dispozici v informačním středisku a na internetových stránkách Úřadu průmyslového vlastnictví. Přihlašovatel vyplňuje pouze žádost o mezinárodní zápis ochranné známky a podává ji u Úřadu, který na jejím základě vypracuje vlastní mezinárodní přihlášku ochranné známky. Přihlašovatel však musí vedle správního poplatku Úřadu zaplatit zápisné poplatky ve švýcarských francích přímo Mezinárodnímu úřadu.

Ochrannou známku lze přihlásit k ochraně i do zahraničí, a to buď národní cestou u úřadu průmyslového vlastnictví konkrétního státu, přihláškou ochranné známky Společenství pro celé území Evropské unie nebo cestou žádosti o mezinárodní zápis podle Madridské dohody o mezinárodním zápisu ochranných známek a Protokolu k této dohodě (více www.upv.cz - sekce Průmyslová práva/Ochranné známky/Mezinárodní ochranná známka).

Pravidla mezinárodní přihlášky

- U přihlášky ochranné známky u Mezinárodního úřadu lze uplatnit právo přednosti z přihlášky ochranné známky v České republice. Jestliže přihlašovatel uplatňuje ochranu pouze ve státech, které jsou členy výlučně Protokolu a nejsou současně členy Madridské dohody (např. Velká Británie), může být mezinárodní zápis uskutečněn na základě podání přihlášky ochranné známky v České republice, aniž by již musel být proveden její zápis do rejstříku ochranných známek v České republice. Jestliže bude v mezinárodní přihlášce uveden alespoň jeden stát, který je smluvním státem Madridské dohody, bez ohledu na to, zda je současně stranou Protokolu, musí se mezinárodní zápis opírat o zápis též ochranné známky v České republice. V obou případech je však možné podat žádost o mezinárodní zápis současně s přihláškou ochranné známky v České republice nebo kdykoli během řízení o této přihlášce nebo kdykoli v době platnosti ochranné známky.
- Právo přednosti lze uplatnit za předpokladu, že mezinárodní přihláška bude u Mezinárodního úřadu podána do šesti měsíců od podání přihlášky v České republice a ochranná známka již bude zapsána do rejstříku ochranných známek České republiky, pokud jsou v mezinárodní přihlášce uvedeny smluvní státy Madridské dohody. Mezinárodní zápis směřující do těchto států se musí opírat o zápis ochranné známky v České republice, a to i v případě, že jsou v mezinárodní přihlášce uvedeny státy, které jsou členy jak Madridské dohody, tak i Protokolu (např. Spolková republika Německo).
- Takový mezinárodní zápis je však závislý na následném provedení zápisu předmětné ochranné známky v České republice. To znamená, že pokud nedojde k zápisu známky a řízení o přihlášce ochranné známky v České republice skončí zamítutím přihlášky nebo odmítnutím přihlášky či zastavením řízení o přihlášce, bude příslušný mezinárodní zápis zrušen v mezinárodním rejstříku.
- Pokud si přihlašovatel přeje uplatnit právo přednosti z přihlášky ochranné známky v České republice, je nutné, aby byla žádost o mezinárodní zápis u Úřadu podána nejpozději do jednoho měsíce od podání této přihlášky u Úřadu. Od 1. 10. 2004 je smluvní stranou Protokolu k Madridské dohodě o mezinárodním zápisu ochranných známek rovněž Evropské společenství. Jestliže přihlašovatel uvede v žádosti o mezinárodní zápis ochranné známky Evropské společenství jako celek, bude v případě udělení ochrany mezinárodní ochranná známka platit na území všech členských států Evropské unie, stejně jako ochranná známka Společenství přihlášená přímo u Úřadu pro harmonizaci ve vnitřním trhu (OHIM).

Další pravidla

- Mezinárodně přihlášená ochranná známka se zapisuje do mezinárodního rejstříku vedeného Mezinárodním úřadem. Zápis známky oznamuje tento úřad všem smluvním státům Madridské dohody a/nebo Protokolu k této dohodě, do nichž je mezinárodní známka přihlašována k ochraně. Mezinárodní zápis ochranné známky je po dobu pěti let závislý na existenci zápisu též ochranné známky v České republice.
- Smluvní státy mohou do jednoho roku od data mezinárodního zápisu odmítnout ochranu mezinárodní ochranné známky přihlášené do těchto států, odporuje-li jejich vnitrostátním předpisům. Smluvní státy Protokolu mohou na základě svého prohlášení tuto lhůtu prodloužit na osmnáct měsíců a opírá-li se odmítnutí o námitku podanou oprávněnou osobou, může být po předchozím upozornění odmítnutí sděleno i po této lhůtě.

Zápis v nesmluvním státě

- Pokud chce vlastník ochranné známky získat pro tuto známku ochranu ve státě, který není smluvním státem Madridské dohody nebo Protokolu k této dohodě, musí žádat o její zápis tzv. národní cestou, tedy přímo u úřadu průmyslového vlastnictví tohoto státu prostřednictvím tamějšího oprávněného zástupce a podle vlastních známkoprávních předpisů tohoto státu.
- Nářízení Rady (ES) č. 40/94 o ochranné známce Společenství.
- Ochranná známka je po udělení platná ve všech členských zemích EU. Nicméně řízení o přihlášce probíhá tím způsobem, že pokud je proti přihlášce vznesena námitka jenom z jedné z členských zemí, pak je přihláška zamítnuta v celém rozsahu.

Jaké jsou základní správní poplatky Za podání přihlášky:

- individuální OZ 5 000,- Kč
- kolektivní OZ 10 000,- Kč
- Tento poplatek zahrnuje seznam výrobků nebo služeb v rozsahu tří tříd mezinárodního třídění výrobků a služeb. Obsahuje-li seznam výrobků či služeb v přihlášce více než tři třídy mezinárodního třídění, je třeba zaplatit k této částce ještě poplatek ve výši 500 Kč za každou další třídu (např. je-li v přihlášce uveden seznam výrobků či služeb v pěti třídách mezinárodního třídění, činí celková výše poplatku 6 000 Kč). Při zamítnutí přihlášky se správní poplatek nevrací. Odměna pro patentového nebo právního zástupce představuje přibližně 5 až 10 000,- Kč.

Za podání žádosti o obnovu:

- individuální OZ 2 500,-Kč
- kolektivní OZ 5 000,- Kč
- Podává-li se žádost o obnovu ve lhůtě šesti měsíců po uplynutí ochranné doby, zvyšují se tyto poplatky na 5000 Kč u individuální ochranné známky a na 10 000 Kč u kolektivní ochranné známky.
- Za podání žádosti o mezinárodní zápis OZ 2 500,-Kč
- Poplatky za mezinárodní ochrannou známku v CHF
- Základní poplatek
- jestliže není reprodukce ochranné známky barevná 653
- jestliže je reprodukce ochranné známky barevná 903
- Dodatkový poplatek za každou další třídu nad tři třídy 73
- Doplňkový poplatek za vyznačení každé smluvní strany 73
- Za podání žádosti o mezinárodní zápis OZ přes český úřad 2 500,-Kč
- Poplatky za ochrannou známku Společenství v EUR:
- Základní poplatek za přihlášení individuální ochranné známky 975
- Poplatek za každou třídu výrobků a služeb nad tři třídy pro individuální OZ 200
- Základní poplatek za zápis individuální ochranné známky 1100
- Smlouvy týkající se ochranných známk
- Ochrannou známku je možné prodat. V tomto případě je potřeba sepsat smlouvu a na Úřad podat žádost o převod. Na ochranné známky je možné poskytovat licenční smlouvy. Podmínky smlouvy si sjednává vlastník s nabyvatelem. V tomto případě umožní majitel ochranné známky za úplatu jinému subjektu užívat jeho ochrannou známku – například v rámci tzv. franšízy, jako je tomu u společnosti Mc Donalds nebo Hilton. Licenční smlouva může, ale nemusí být součástí franšízy. Ochranná známka může být rovněž předmětem zástavního práva.

Označení původu a obchodní firma

- Zákon č. 452/2001 Sb. (označením původu se rozumí název oblasti, určitého místa nebo země (dále jen "území") používaný k označení zboží pocházejícího z tohoto území, jestliže kvalita nebo vlastnosti tohoto zboží jsou výlučně nebo převážně dány zvláštním zeměpisným prostředím s jeho charakteristickými přírodními a lidskými faktory a jestliže výroba, zpracování a příprava takového zboží probíhá ve vymezeném území; za označení původu pro zemědělské výrobky nebo potraviny jsou pokládána i tradiční zeměpisná nebo nezeměpisná označení pro zboží pocházející z vymezeného území, splňuje-li takové zboží ostatní podmínky podle tohoto ustanovení).

Modul 5 (Přihlašování do zahraničí)

Důvody ochrany

- Přihlašování do zahraničí je drahé, a proto je nutno pečlivě zvažovat, co a jak k zahraniční ochraně přihlásit. Tato ochrana má význam zejména v případech, kdy je naděje na uzavření licenční smlouvy na chráněné řešení, nebo v případě, že se předpokládá vývoz výrobku či technologie do zahraničí, má-li firma v zahraničí pobočku a podobně.

Podání přihlášky

- Přihlášky vynálezů a užitných vzorů lze podat k ochraně do zahraničí buď přímo, jako jejich první přihlášku, nebo do 12 měsíců ode dne podání první přihlášky. Lhůta 12 měsíců se podle Pařížské unijní úmluvy nazývá „unijní priority“.

Unijní priorita

- Unijní priorita (dále jen „priorita“) se vyskytuje u všech forem ochrany: vynálezů, užitných vzorů, průmyslových vzorů, ochranných známek. Umožňuje přihlašovateli zachovat právo přednosti z první podané přihlášky i pro přihlášky se shodným předmětem podané v dalších státech. Podmínkou je, že přihláška uplatňující prioritu musí být podána do určitého data od data podání první přihlášky, která tuto prioritu zakládá.
-
- U přihlášek vynálezů a užitných vzorů je prioritní lhůta 12 měsíců. U přihlášek průmyslových vzorů a ochranných známek je prioritní lhůta 6 měsíců.

V současné době existují následující možnosti přihlašování vynálezů nebo užitných vzorů do zahraničí:

- Národní cestou. Národní cestou se většinou přihlašuje v případě, že má klient zájem získat ochranu maximálně ve 3 státech. Přihlašovatel může přihlášku podat přímo ve státě, kde má o získání ochrany zájem. Je nutné přihlašovat přes zástupce, který je oprávněn k zastupování v řízení před příslušným úřadem. Tento zástupce pak klientovi podá veškeré potřebné informace. Dále je třeba předložit popis vynálezu, patentové nároky a anotaci, přeložené do úředního jazyka daného úřadu, zaplatit přihlašovací poplatky a honorář zástupci.
- Formou Evropské patentové přihlášky. Tento způsob přichází v úvahu, přeje-li si přihlašovatel získat patent pouze ve členských státech Úmluvy o udělení evropských patentů. Jednou přihláškou lze získat ochranu ve smluvních státech Evropské patentové organizace (EPO). Mezi 37 smluvními státy EPO jsou k 1. červenci 2010 Belgie, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Island, Itálie, Irsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Monako, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Slovensko, Španělsko, Švédsko, Švýcarsko a Lichtenštejnsko, Velká Británie, Slovinsko, Maďarsko, Rumunsko a Turecko. Nečlenskými státy, na jejichž území mohou nastat účinky evropského patentu na základě tzv. „systému rozšíření“, jsou v současné době Bývalá republika Jugoslávie - Makedonie, Srbsko a Černá Hora, Bosna a Hercegovina.
- Formou mezinárodní přihlášky PCT

Kdo může přihlášku podat

- Přihlášku může podat fyzická nebo právnická osoba. Nemá-li přihlašovatel bydlisko nebo sídlo v některém ze smluvních států, musí být zastoupen při všech řízeních (kromě samotného podání přihlášky) před Evropským patentovým úřadem (EPÚ) zástupcem zapsaným do seznamu vedeného EPÚ.

Kde se přihláška podává

- Evropskou patentovou přihlášku může český subjekt podat:
- u Evropského patentového úřadu v Mnichově
- na pobočce EPÚ v Haagu
- v kanceláři EPÚ v Berlíně
- na Úřadu průmyslového vlastnictví v Praze

Podklady k přihlášce

- Podklady musí být přeloženy do jednoho z úředních jazyků. Těmi jsou angličtina, němčina a francouzština. Formulář musí být vyplněn v témže jazyce jako ostatní podklady. Po přístupu České republiky k Úmluvě o evropském patentu mohou české subjekty podat evropskou patentovou přihlášku v češtině. Nejdéle do 3 měsíců od podání přihlášky, nejpozději však do 13 měsíců od data priority, tedy od data prvního podání přihlášky, je nutné dodat překlad do některého z úředních jazyků EPÚ. V tomto případě se sníží přihlašovací poplatek o 20 %. Obdobně je tomu u poplatku za průzkum, poplatku za odpory poplatku za stížnost. S podáním Evropské přihlášky jsou spojeny samozřejmě i poplatky EP.
- S podáním evropské patentové přihlášky jsou spojeny následující poplatky:
 - přihlašovací poplatek
 - poplatek za rešerši
 - poplatek za každý další patentový nárok nad deset nároků (tj. počínaje 11. nárokem)

- Poplatky jsou splatné do jednoho měsíce od podání přihlášky. Jestliže nejsou uvedené poplatky zaplaceny ve stanovené lhůtě, lze je zaplatit ještě do jednoho měsíce od doručení výzvy spolu s příplatkem za pozdní platbu.
- Všechny poplatky spojené s podáváním evropských přihlášek jsou splatné přímo EPÚ v evropské měně (EUR). Den považovaný za den platby je ten, kdy je částka nebo převod skutečně připsán na bankovní konto EPÚ. Doporučuje se, aby při uvádění údajů týkajících se plateb přihlašovatelé vždy používali formulář EPA/EPO/OEB 1010.
- Pozn.: Při podání Evropské patentové přihlášky se určuje (designuje), ve kterých státech bude patentující chtít udržovat získaný patent. Je vyměřen poplatek, který je nutno uhradit za určení jednoho státu. Ten se platí maximálně do výše 8 států. Pokud je určeno více než 7 států, za ostatní designace se již neplatí.

Evropskou patentovou přihlášku lze podat i v češtině, avšak nejdéle do 2 měsíců od podání, nejpozději pak do 13 měsíců od data priority, je nutné dodat překlad do některého z úředních jazyků EPÚ. Těmi jsou angličtina, němčina a francouzština.

Mezinárodní přihláška PCT

Podání mezinárodní přihlášky vynálezu/užitného vzoru

- Jedná se o podání mezinárodní přihlášky podle Smlouvy o patentové spolupráci (PCT). Jednou přihláškou podanou u Úřadu průmyslového vlastnictví lze získat ochranu ve všech smluvních státech. K 1. září 2009 je jich 142 a navíc existují čtyři regionální patenty (včetně Evropského patentu). Opět je nutné zastupování oprávněným patentovým zástupcem, případně advokátem. PCT přihláška i žádost se podávají v angličtině, němčině či francouzštině. V krajním případě je možné podat v češtině. V tomto případě je nutno do 1 měsíce dodat příslušný překlad. Žádost však musí být vždy v jednom z těchto jazyků. Učinky takové přihlášky jsou stejné, jako kdyby tato přihláška byla podána v každém státe zvlášť. S podáním jsou opět spojeny PCT poplatky. Příklad vyplňeného formuláře pro podání PCT přihlášky elektronickou formou lze stáhnout pod následujícím odkazem.

Mezinárodní fáze řízení

- Mezinárodní fáze řízení tkví ve vypracování mezinárodní rešerše a zveřejnění mezinárodní přihlášky 18 měsíců od priority. Na základě jejího výsledku se přihlašovatel může rozhodnout, zda a ve kterém státě bude žádat národní ochranu. Do národní fáze je nutno ve většině států vstoupit do 30 měsíců od data priority, některé státy mají lhůtu 31 měsíců. Úřady, kde prodloužení lhůty na 30 měsíců není v souladu s národním právem, mohou ponechat lhůtu pro vstup do národní fáze tak, jak byla dříve stanovena. Tuto skutečnost si musí přihlašovatel ověřit, nejlépe pomocí PCT Applicant's Guide, nebo je možné najít tyto lhůty zde.

Předběžný průzkum

- Přihlašovatel dále může ve lhůtě do 22 měsíců od data vzniku práva přednosti (priority), resp. do tří měsíců od předání rešerší zprávy a písemného posudku (podle toho, která lhůta uplyne později) požádat o mezinárodní předběžný průzkum. Poplatek za mezinárodní předběžný průzkum v současné době činí 1595 EUR, jednací poplatek je stanoven na 200 CHF (ekvivalent 129 EUR). Tímto způsobem si může také přihlašovatel prodloužit lhůtu pro vstup do národní, resp. regionální fáze na 30 měsíců od data vzniku práva přednosti u těch úřadů, u kterých není podle národního práva možné prodloužení lhůty na vstup do národní fáze z 20 na 30 měsíců bez požádání o mezinárodní předběžný průzkum. Informace o řízení o mezinárodních přihláškách lze získat zde.

Vybrané základní lhůty

- Stručný přehled vybraných základních lhůt pro přihlašování vynálezů a užitných vzorů do zahraničí:
 - Národní cesta: Přihláška se podá nejdéle do 12 měsíců od podání první přihlášky (tzv. prioritní lhůta). Další řízení je dáné národní legislativou daného státu.
 - Evropská přihláška: Většina uvedených lhůt má souvislost s datem podání první přihlášky, tedy s právem přednosti (priorita).

Lhůta	Co je nutné učinit
Do 12 měsíců od priority	Podání evropské přihlášky
Do 1 měsíce od podání evropské přihlášky	Úhrada: <ol style="list-style-type: none"> Přihlašovacího poplatku Poplatku za 11. a každý další patentový nárok Poplatku za rešerši
3 měsíce po podání přihlášky, ale ne později než 13 měsíců od priority	Dodat překlad přihlášky do jednoho z úředních jazyků (pokud byla podána v češtině) Dodata: <ol style="list-style-type: none"> Prioritní doklad (jedná se o doklad o prvním podání přihlášky vynálezu, který

<p>16 měsíců od priority</p>	<p>vyslava příslušný úřad státu, kde byla přihláška poprvé podána)</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Prohlášení původce (na přihlášce musí být uveden vynálezce = původce. Není-li přihlašovatel vynálezcem, nebo jediným vynálezcem, musí uvedení vynálezce obsahovat rovněž prohlášení, jak získal přihlašovatel práva na patent)
<p>6 měsíců od oznámení o zveřejnění rešerší zprávy v Evropském patentovém rejstříku</p>	<p>Nutno:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podat žádost o průzkum a uhradit příslušný poplatek 2. Uhradit poplatky za určené státy (Určím si, ve kterých státech chci patent získat. Poplatek je určen pro jeden stát, určím-li si 7 států, jsou poplatky považované za zaplacené pro všechny státy) 3. Uhradit poplatky za rozšíření (pokud během řízení o mé přihlášce přistoupili k Evropské patentové organizaci další státy, mohu je takto dodatečně určit)

Průmyslové vzory

Přihlašování průmyslových vzorů do zahraničí

- Průmyslové vzory podané v České republice lze podávat k ochraně do zahraničí opět v prioritní lhůtě, která je v tomto případě 6 měsíců (tzv. unijní prioritní) od podání první přihlášky. Pro přihlašovatele se sídlem v ČR existují následující možnosti, jak chránit průmyslový vzor v zahraničí:

1. Národní cestou v jednotlivých státech

- Přihlašovatel podává přihlášku průmyslového vzoru přímo u úřadu průmyslového vlastnictví vybraného státu, kde chce ochranu získat. Jsou-li splněna všechna kritéria pro udělení ochrany v daném státě (mohou se lišit stát od státu), získá přihlašovatel na jeho území ochranu. V naprosté většině států musí mít přihlašovatel, který nemá v daném státě sídlo, kvalifikovaného a pro danou službu oprávněného zástupce. Blížší informace lze získat u jednotlivých zahraničních úřadů, velmi často přes jejich internetové stránky. Je nutné si uvědomit, že přihlašovateli, který získal ochranu v ČR, nemusí být vzhledem k různým věcným podmínkám pro zápis přiznána ochrana v jiném státě.

2. Ochrana v nadnárodních územních celcích

- Benelux – podáním jedné přihlášky u Úřadu pro průmyslové vzory Beneluksu lze získat ochranu pro průmyslový vzor ve všech třech státech Beneluksu.
- Evropská unie – na území EU (Evropského společenství) může český subjekt získat ochranu průmyslového vzoru zapsaným průmyslovým vzorem Společenství. Přihláška se podává bud' přímo na Úřadu pro harmonizaci ve vnitřním trhu (OHIM) ve španělském Alicante, nebo prostřednictvím Úřadu průmyslového vlastnictví v Praze. Přihlášku lze s výhodou podat on-line. Podrobné informace jsou k dispozici na adrese <http://oami.europa.eu>. Má-li přihlašovatel sídlo v EU, nemusí mít zástupce. Pokud chce být zastupován, musí si vybrat ze seznamu oprávněných zástupců, který je k dispozici rovněž na stránkách OHIM.

Přihlášení ochranné známky

- Ochranné známky lze přihlásit do zahraničí třemi způsoby:
- **Tzv. "národní cestou"**
- Přihlašovatel si vybere stát, kde chce registraci ochranné známky získat. Přihláška se podává přes oprávněného zástupce daného státu. Tento způsob se většinou používá v případech, kdy se jedná zhruba o 1 až 3 státy.
- **Mezinárodní cestou**
- Ochrannou známku lze přihlásit mezinárodní cestou na základě Madridské dohody o mezinárodním zápisu továrních nebo obchodních značek respektive podle Protokolu k této dohodě.
- Jako tzv. "ochrannou známku Společenství" pro Evropskou unii
- Podáním jediné přihlášky u OHIM (Alicante) může přihlašovatel získat ochranu pro území celé EU. Ochranná známka Společenství má tytéž účinky v celém Společenství: může být zapsána, převedena, opuštěna, zrušena nebo být prohlášena neplatnou a její užívání může být zakázáno pouze pro území celého Společenství.
- **Mezinárodní cesta**
- Tento způsob je používán velmi často. V případě, že majitel ochranné známky časem dostane zájem o získání registrace v dalších státech, lze podat žádost o tzv. rozšíření.
- Přihlašovatel podá prostřednictvím českého Úřadu u Mezinárodního úřadu Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO, OMPI) v Ženevě jedinou žádost o mezinárodní

zápis s vyznačením států, kde chce ochranu získat. Toto platí, je-li v přihlášce vyznačen alespoň jeden smluvní stát Madridské dohody.

- Při podání je možné uplatnit právo přednosti u přihlášky ochranné známky v České republice za předpokladu, že mezinárodní přihláška bude u Mezinárodního úřadu podána do 6 měsíců od podání přihlášky v ČR a ochranná známka již bude zapsána do rejstříku ochranných známek ČR.
- Jestliže přihlašovatel uplatňuje ochranu pouze ve státech, které jsou členy výlučně Protokolu a nejsou současně členy Madridské dohody (např. Velká Británie), může být mezinárodní zápis uskutečněn jen na základě podání přihlášky ochranné známky v ČR. Takový mezinárodní zápis je však závislý na následném provedení zápisu předmětné ochranné známky v České republice. Pokud však nebude následně známka v ČR registrována, bude mezinárodní zápis ochranné známky zrušen. Doba ochrany mezinárodní známky je 10 let a může být obnovována vždy na dalších 10 let zápisu předmětné ochranné známky v ČR.
- Mezinárodně přihlášená ochranná známka se zapisuje do mezinárodního rejstříku, vedeného Mezinárodním úřadem.
- Mezinárodní zápis ochranné známky je po dobu pěti let závislý na existenci zápisu též ochranné známky v ČR. Dojde-li v této době k zániku české ochranné známky, ruší se i známka mezinárodní. Uvedenou formou lze přihlásit ochrannou známku rovněž pro Evropské společenství. O ochraně známky na území Evropského společenství rozhoduje Úřad pro harmonizaci ve vnitřním trhu (OHIM) v Alicante.
- Doba ochrany mezinárodní známky je 10 let a může být obnovována vždy na dalších 10 let. Mezinárodní zápis ochranné známky je po dobu pěti let závislý na existenci zápisu též ochranné známky v ČR. Dojde-li v této době k zániku české ochranné známky, ruší se i známka mezinárodní.

Co lze zapsat jako ochrannou známku Společenství

- Ochrannou známku Společenství mohou tvorit všechna označení, která se dají graficky ztvárnit, pokud jsou způsobilá rozlišit výrobky nebo služby jednoho podniku od výrobků nebo služeb jiných podniků. Označení, která mohou tvorit ochrannou známku, je celá řada.
- Slova fantazijní či patřící do běžného jazyka (v tom případě musí jít o slova, která nejsou užívána v daném jazyce jako druhové označení zboží nebo služeb, jichž se známka týká); jména a příjmení; podpisy; písmena, číslice; zkratky, kombinace písmen, číslic a značek, loga; sloganový; kresby, obrázky a obrazové znaky; podobizny; soubory slov nebo grafických prvků; etikety; trojrozměrné ochranné známky, např. tvary výrobků či jejich obalů; barvy a kombinace barev; zvukové známky, zejména hudební fráze.
- Kdo může být přihlašovatelem ochranné známky Společenství
- Přihlašovatelé (a při registraci tedy majitelem) ochranné známky mohou být všechny fyzické či právnické osoby, které:
 - mají bydliště nebo sídlo nebo skutečný průmyslový či obchodní podnik na území státu, který je členem EU
 - jsou smluvní stranou Pařížské unijní úmluvy
 - jsou členem Světové obchodní organizace (WTO)
 - jsou příslušníky těchto států.

Modul 6 (Systém třídění)

Význam třídění

Průmyslově právní informace jsou jedním z nejdůležitějších informačních zdrojů nejen v oblasti výzkumu a vývoje, ale i v ekonomice a obchodě. Databáze průmyslově právních informací poskytují údaje o právech fyzických i právnických osob, o jejich rozsahu, a dále o tom, jak dlouho jsou a mohou být tato práva v platnosti a na jakém území.

Každý výzkum a vývoj by měl být zahájen až po provedení důkladné rešerše nejnovějšího stavu techniky v dané oblasti včetně předpokládaných trendů vývoje. Tyto poznatky lze získat jen souvislým studiem a zpracováním relevantních průmyslově právních informací.

Význam třídění pro rešeršní práci

Základním předpokladem úspěšného vyhledávání požadovaných informací jsou kvalitní třídící systémy odpovídající charakteru průmyslově právních dokumentů. Klasifikační třídící systémy (systematické selekční jazyky), které nahradily dříve užívaná třídění formální (např. třídění na základě příručkových čísel spisů), umožňují řazení a následnou selekci dokumentů podle funkčních a věcných hledisek.

Historie mezinárodního patentového třídění (MPT)

Patentové třídění se vyvíjelo v různých zemích nezávisle v přímé návaznosti na vědeckotechnický rozvoj dané společnosti. Dodnes se tyto odlišné formy třídění používají. Tyto rozdíly však od počátku přinášely problémy, a tak se uvažovalo o vytvoření jednotného systému, který by byl použitelný pro všechny státy a měl logickou stavbu a perspektivu dalšího vývoje s ohledem na technický pokrok. Až v 60. letech 20. století bylo zavedeno Mezinárodní patentové třídění (International Patent Classification, IPC; v českém prostředí běžně označované zkratkou MPT), které uvedené požadavky splňuje. Od roku 1968, kdy byla zavedena jeho první verze, do roku 2000, kdy vyšlo jeho sedmé vydání, prošel tento klasifikační systém - z důvodu udílení souladu s rozvojem techniky - celkem šestí revizními cykly v pravidelných pětiletých intervalech. Každá verze je označena postupně Int.Cl¹ (1. verze), Int.Cl² (2. verze), ... Int.Cl⁸ (poslední, 8. verze). Od 1. ledna 2006 vstoupila v platnost 8. verze MPT, která byla vydána ve dvou úrovních - Core Level - základní úroveň (aktualizace 1x za 3 roky) a Advanced Level - pokročilá úroveň (aktualizace 4x za rok). Základní úroveň je vydávána v tištěné formě a pokročilá úroveň vzhledem k časté aktualizaci je k dispozici pouze v elektronické formě.

Sekce MPT

MPT je tedy mezinárodně jednotný systém třídění technických řešení. Zahrnuje celou oblast poznání, kde je možné předpokládat vznik vynálezů, rozčleněnou do osmi základních oddílů:

- A – lidské potřeby
- B – průmyslové techniky, doprava
- C – chemie, hutnické
- D – textil, papír
- E – stavebnictví
- F – mechanika, osvětlování, topení, zbraně, práce s trhavinami
- G – fyzika
- H – elektřina

Organizace dat v MPT

V současnosti obsahuje MPT ve své advanced verzi přibližně 70 000 hesel, ve verzi core přibližně 20 000. Pro usnadnění orientace v systému MPT je možné využít konzultace s odborníky ve veřejně studovně Úřadu průmyslového vlastnictví, kde jsou také dostupná všechna vydání MPT v češtině, angličtině a němčině

Notace MPT je kombinovaná, alfanumerická. Hierarchie struktury třídění je dána rozdělením celé techniky do jednotlivých úrovní (v sedmstupňovém sledu hierarchie): sekce (velké písmeno A-H), třída (znak sekce následovaný dvojcíslím), podtřída (znak třídy následován velkým písmenem), skupina (znak podtřídy následovaný dvěma čísly oddělenými šímkou čarou). Oddíly nazvané "skupiny" mohou být buď skupinami hlavními, nebo podskupinami, které jsou částmi hlavních skupin. (např. B 02 C 9/04).

Klasifikační schéma MPT

S vytvořením Mezinárodního patentového třídění vznikl v oblasti pořádání a vyhledávání patentových dokumentů a informací mezinárodně použitelný, jednotný třídící systém. Před zavedením MPT byla k dispozici pouze vybraná národní klasifikační schémata, např. americké patentové třídění, popř. britské nebo německé třídící systémy, všechny s odlišnou strukturou a filozofií. MPT usnadnilo zařazování patentových dokumentů do věcně tříděných národních sbírek, rešerše v zahraničních kolekcích patentových dokumentů, a celkově tak zvýšilo pravděpodobnost získání co nejúčelenějšího obrazu o aktuálním světovém stavu techniky v určitém oboru či odvětví.

Česká republika a MPT

MPT se v ČR používá od první verze. V současnosti je užíváno MPT 8. verze ve své nejširší advanced úrovni. Fond patentové literatury, budovaný v souladu s platnou legislativou Úřadu průmyslového vlastnictví, je řazen právě podle příslušnosti ke konkrétní verzi MPT, tzn. v pětiletých blocích. Dokumenty vybraných států a mezinárodních organizací (CS, CZ, EP, WO, US, GB, DE, FR, CH) jsou řazeny kumulovaně podle MPT. V případě českých dokumentů je paralelní fond stavěn ještě podle čísel. Takto řazený fond je dostupný za léta 1970-2005. Od roku 2006 se přešlo k archivaci fondů pouze v elektronické formě.

Elektronické vyhledávání a MPT

Nástup výpočetní techniky ovlivnil zcela zásadním způsobem i práci s průmyslově právními dokumenty. Rešeršní práce s klasickými tištěnými dokumenty je nesrovnatelná s rešeršemi ve výkonnéch a vysoce sofistikovaných databázích, budovaných v současné době v podstatě všemi úřady průmyslového vlastnictví.

Velikou výhodou je například možnost vyhledávat dokumenty podle všech znaků MPT přiřazených konkrétnímu dokumentu a jejich vzájemné kombinování (v tradičních katalogách se

dalo vyhledávat pouze podle prvního, tzv. hlavního zatřídění dokumentu).

Dalším přínosem elektronizace sbírek patentových dokumentů je snazší orientace v jinak poměrně složitém třídicím systému. Tato možnost je plně využita např. v databázi Espacenet, kterou buduje a zcela volně zveřejňuje Evropský patentový úřad. V sekci „classification search“ lze poměrně snadno získat patřičné zatřídění pro hledanou tematiku.

I přes značnou snahu o sjednocení systémů zatřídění průmyslově právních dokumentů stále není situace v tomto ohledu zcela ideální. MPT je však mezinárodně uznávaným základem, který používají takřka všechny světové úřady. Evropský patentový úřad pro své potřeby vytvořil a používá vedle třídění MPT také ECLA, které je jakousi podrobnější verzí MPT. Národní úřady USA a Japonska používají MPT souběžně se svými klasifikačními systémy.

Při vyhledávání v jednotlivých databázích je třeba znát úzus zápisu notace. Např. v evropských databázích jsou notace uváděny v následující formě: A01B1/06, v databázi Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO) takto: A01B-1/06 a v databázi USPTO takto: A001B1/06.

Pro maximální usnadnění práce s databázemi přistupují některé úřady ke zpětné reklassifikaci dokumentů podle nejnovější verze třídění. V databázi Espacenet jsou tak v podstatě všechny dokumenty zatříděny, a tudíž dohledatelně podle aktuální osmé verze MPT. Totéž platí i o databázi budované Úřadem průmyslového vlastnictví.

Mezinárodní třídění pro průmyslové vzory

Třídění průmyslových vzorů obecně nemá tak dlouhou historii jako patentové třídicí systémy. Důvodem je zejména fakt, že celková produkce průmyslových vzorů je a vždy byla mnohonásobně nižší než produkce patentových spisů. Tlak směřující k vytvoření unifikovaného třídicího systému se zde neobjevil také proto, že zapsané průmyslové vzory se mezi státy vyměňovaly jen minimálně. Přesto došlo 8. října 1968 k přijetí Lokarnské dohody, která ustavuje Mezinárodní třídění pro průmyslové vzory.

Třídník Lokarnského třídění se skládá ze dvou částí: seznamu tříd a seznamu výrobků. Počátkem roku 2004 vešla v platnost již osmá verze třídění, která obsahuje 32 tříd a 223 podtříd.

Třídění pro ochranné známky

V oblasti ochranných známk se používá jednak třídění výrobků a služeb, pro které se ochranné známky zapisují do rejstříku, a dále takzvané Vídeňské třídění obrazových prvků ochranných známk. Tato třídění se používají pro řízení o přihláškách, pro rešeršní činnost, průzkum pro zjištování shodnosti či zaměnitelnosti ochranných známk a další související aktivity. Z iniciativy Světové organizace duševního vlastnictví v Ženevě byl vypracován systém Mezinárodního třídění výrobků a služeb, k jehož zavedení došlo v rámci Niceské dohody 15. června 1957.

Mezinárodní třídění výrobků a služeb pro účely zápisu

Mezinárodní třídník sestává z 34 tříd výrobků a 10 tříd služeb a vychází ve dvou částech. V první jsou výrobky a služby uspořádány abecedně, ve druhé podle tříd. Výrobky a služby jsou v obou případech uváděny odděleně. U ochranných známk bývají uváděny nejen třídy příslušných výrobků a služeb, ale také seznamy výrobků a služeb, které dále zužují a upřesňují platnost té které ochranné známky. První verze třídníku vyšla v roce 1963, od 1. 1. 2007 se používá 9. vydání.

Vídeňské třídění

Na základě Vídeňské dohody o třídění obrazových prvků ochranných známk se jako podpůrný prostředek při vyhledávání grafických a obrazových prvků ochranných známk, např. pro zjištování shodnosti nebo zaměnitelnosti, používá tzv. Vídeňské třídění obrazových prvků ochranných známk.

Modul 7 (Rešerše)

Pojem rešerše

Pojem rešerše má dva významy:

- proces vyhledávání informací o určité problematice na základě zadaného rešeršního dotazu
- výsledný soupis vyhledaných informací

Výsledek vyhledávání

Výsledkem vyhledávání v databázích mohou být plné texty dokumentů (patentů, zveřejněných přihlášek, článků atd.), konkrétní data, fakta a parametry, ale také „jen“ bibliografické záznamy

dokumentů. To záleží na druhu databáze, se kterou se pracuje.

Základní druhy rešerší

- retrospektivní jednorázové vyhledávání v určitém uplynulém časovém období, cílem je zjistit stav poznání v určitém vědeckém
- průběžné opakované použití stejně formulovaného dotazu (rešeršní strategie), používá se pro pravidelné sledování novinek určitého obooru nebo tématu

Patentová rešerše a její význam

- Patentová rešerše může odpovědět na mnoho otázek:
- Jaký je stav techniky v obooru, který vás zajímá? Jaká řešení již existují
- Je můj nápad, či vynález (technické řešení) světově nový?
- Existuje nebezpečí, že svou hospodářskou činností porušuji nějaký patent, nebo je řešení volně k využití?
- Jak mohu vyřešit určitý technický problém?
- Kdo jsou moji současní, případně potencionální konkurenți? Na čem pracují a jakým směrem se vydali? Mohou to být moji potencionální partneři?
- Co se děje v dané technické oblasti nebo obooru?

Druhy patentových rešerší

- Průzkum na stav techniky: Doporučuje se provést před zahájením úkolu výzkumu a vývoje, při zpracování přihlášky vynálezu a při snaze vyřešit určitý technický problém. Zadavatel s jeho pomocí získá celistvý obraz stavu techniky daného problému ke dni provedení průzkumu včetně informací o případné průmyslové ochraně některých řešení. Retrospektiva průzkumu se řídí rychlostí výzkumu daného obooru, ale obvykle nepřesahuje 5 let. Průzkum se provádí nejen v klasických pramenech (zveřejněné přihlášky, věstníky atd.), ale i v diplomových pracích, knihách a časopisech.
- Průzkum novosti nebo také patentovatelnosti: Posuzuje, jak už jeho název napovídá, zda přihlašovaný vynález, či technické řešení, splňují podmínky pro udělení ochrany. V zásadě má za cíl potvrdit novost a průmyslovou využitelnost vynálezu. Podmínkou novosti je dle ustanovení § 5 zákona č. 527/1990 Sb. o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích ve znění pozdějších předpisů, že vynález nesmí být součástí stavu techniky ke dni podání přihlášky. Stavem techniky se rozumí vše, co je veřejně přístupné, ať už písemně, ústně, využíváním či jinak.
- Průzkum patentové čistoty (průmyslové právní nezávaznosti): Při tomto průzkumu je cílem zjistit, zda předměty techniky, které chceme přihlašovat, mohou být v daném státě volně využívány, a nedojde tak k porušení práv třetích osob. Při rešerši na patentovou čistotu je důležité brát v úvahu i jiné druhy průmyslové právní ochrany – vedle patentů i užitné vzory, průmyslové vzory atd. Patentovou čistotu lze zjistit pouze, když známe přesné časové a teritoriální vymezení. V první fázi průzkumu je nutné vyloučit funkční části spadající do oblasti známé (= nechránitelná technika). K získání co nejúplnejšího výsledku rešerše je třeba znát praxe zahraničních patentových úřadů i soudů a využívat všechny dostupné databáze. Podklady pro rešerši na patentovou čistotu jsou zveřejněné přihlášky patentů, patentové spisy, užitné vzory, věstníky atd.
- Průzkum právoplatnosti udělení: Tento druh průzkumu je vlastně podskupinou průzkumu novosti. Zkoumá se zde stav techniky k datu priority. Účelem je nalézt předuveřejnění technického řešení popsaného v kolizním patentovém dokumentu. Zpětně se dohledávají námitky proti novosti již chráněného technického řešení. Tento průzkum vychází ze skutečnosti, že žádný patentový úřad nemůže přesně ručit za právoplatnost udělených dokumentů.
- Patentová rešerše na bibliografická data: Tento druh rešerší je nejčastější a mylně bývá považován za nejjednodušší. Dotaz do rešeršní masky se definuje např. číslem patentového spisu, jménem majitele patentu, jménem autora vynálezu nebo právním stavem patentového dokumentu.
- Rešerše na patentové rodiny: Existuje více pohledů na to, co představuje patentovou rodinu. Pro systém EPIDOS je patentová rodina tvořena všemi dokumenty, které mají alespoň jednu společnou prioritu. Systém EPO FAMI řadí do patentové rodiny pouze dokumenty se stejnou prioritou. Díky patentové rodině velmi rychle zjistíme, v jakých zemích je určité technické řešení chráněno. Ne vždy jsou ale všechny dokumenty obsažené v patentové rodině formálně a věcně totožné s prioritním dokumentem. Zákony v různých zemích dovolují sloučovat nebo dělit jednotlivé priority.

Databáze Úřadu průmyslového vlastnictví

Tuto databázi lze nalézt po kliknutí na záložku „Online databáze“ na stránkách www.upv.cz. Na stejném místě se nachází i další linky – „Databáze ochranných známek“ či „Databáze průmyslových vzorů“. Při vyhledávání můžete využít funkce nápovědy.

Další volně přístupné databáze

Na www.upv.cz můžete v záložce „Online databáze“ najít další volně přístupné databáze. K nejpoužívanějším patří databáze Evropského patentového úřadu Espacenet. Postup vyhledávání na Espacenet je uveden ve videopřednáškách.

Modul 8 (Smlouvy z oblasti průmyslových práv)

Průmyslová práva

Průmyslová práva vymezuje soubor zákonů týkajících se chráněných i nechráněných nehmotných statků.

Do tohoto souboru patří zákon o ochraně vynálezů, průmyslových vzorů, užitných vzorů, topografií, zákon o ochranných známkách, zákon o ochraně označení původu výrobku a zeměpisných označení, zákon o ochraně biotechnologických vynálezů, zákon o ochraně práv k novým odrůdám rostlin, autorský zákon, ochrana obchodního jména, ustanovení z obchodního zákoníku týkající se nekalé soutěže a zákon o ochraně hospodářské soutěže a celní zákon, zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví. Tyto zákony u nás i ve většině ostatních zemí vycházejí z Pařížské úmluvy na ochranu průmyslového vlastnictví a souvisejících mezinárodních smluv.

Nechráněné nehmotné statky

Patří mezi ně know-how.

Jejich ochrana je částečně ošetřena obchodním zákoníkem č. 513/1991 Sb. a ve znění pozdějších předpisů; Hospodářská soutěž §41 až 55; Nekalá soutěž §44 až 55) a smluvně. Majitel se musí snažit uchovat je v tajnosti. Práva vztahující se k těmto nehmotným nechráněným statkům nejsou omezena ani časově, ani teritoriálně.

Chráněné nehmotné statky

Patří mezi ně statky, jejichž ochranu garantuje stát udělením patentu na vynález nebo vydáním osvědčení o zápisu užitného vzoru, průmyslového vzoru nebo ochranné známky.

Práva k těmto chráněným nehmotným statkům jsou časově a teritoriálně omezena. Stát tyto dokumenty uděluje prostřednictvím patentových úřadů. V ČR je to Úřad průmyslového vlastnictví (UPV).

Právo k chráněným nehmotným statkům

Udělení dokumentu a vznik práva ke chráněným nehmotným statkům jsou tedy podmíněny státní autoritou, na němž případě Úřadem průmyslového vlastnictví ČR, který uděluje patent či osvědčení, a tím poskytuje jeho majiteli na určitou dobu v České republice výlučné postavení. Tato práva platí pro území ČR a jsou časově omezena na dobu platnosti patentu či jiného ochranného dokumentu. Na základě vlastnického práva k určitému nehmotnému statku má jeho vlastník právo nehmotný statek (ochrannou známku, vynález atd.) sám využívat nebo poskytnout někomu dalšímu povolení (licenci) na jeho využití anebo svá práva prodat.

Podnikatelská veřejnost si pomalu uvědomuje, že vlastnický patent má určitou hodnotu, za kterou se budou musí zaplatit, nebo která naopak může přinést peníze. Uvědomuje si, že před zahájením vlastní výroby, ale i v případě pouhého prodeje, je dobré si zjistit, zda předmět jejich zájmu není patentově chráněn již někým jiným. Zákony v oblasti průmyslového práva jsou v České republice na velmi vysoké úrovni. Počty žádostí o určení, zda některý výrobek spadá, či nespadá do rozsahu určitého patentu či užitného vzoru, a počty žádostí o zrušení vynálezů a zejména užitných vzorů stále stoupají. Je proto v zájmu majitelů práv průmyslového vlastnictví i těch, kteří ho chtějí při svém podnikání využívat, aby spolu včas uzavřeli kvalitní smlouvy.

Nejčastější typy smluv

smlouvy o spolupráci

smlouvy o spolumajitelství

smlouvy o převodu všech práv (prodej) nebo části práv ke chráněným nehmotným statkům

smlouvy o převodu know-how nebo obchodního tajemství

smlouvy smíšené, křížové, opční, franšízing

Smlouvy o spolupráci

Uzavírájí je obvykle:

výzkumná a vývojová pracoviště

výzkumná a vývojová pracoviště a výrobní podniky

U těchto smluv je třeba velmi pečlivě definovat předmět smlouvy.

Každý z majitelů může vynález, užitný či průmyslový vzor využívat samostatně. (§ 16 Je-li více spolumajitelů a není-li dohodnuto jinak, může vynález využívat kterýkoliv z nich. K platnému uzavření licenční smlouvy je třeba souhlasu všech.)

K převodu patentu je rovněž zapotřebí souhlasu všech spolumajitelů. Ten není nutný pouze při převodu na jednoho ze spolumajitelů. Podíl lze bez souhlasu převést na třetí osobu jen tehdy,

když nabídnete svůj díl spolumajitelům a žádný z nich do 1 měsíce nabídku nepřijme.

Výzkumné pracoviště většinou nebude vynález využívat, a proto by si mělo předem smluvně zajistit podíl z tržeb nebo výnosů druhé strany (využívatele, respektive zadavatele úkolu). Ze zákona totiž spolumajitel nemá povinnost dávat část zisku z využívání vynálezu druhému spolumajiteli, který vynález nevyužívá.

Může nastat situace, že výzkumné pracoviště využije vynález, který má širší potenciál využití, aniž by ohrožoval konkurenčeschopnost zadavatele úkolu. Tento vynález může být využitelný v jiném oboru či při jiné výrobě. Pro tento případ by si mělo výzkumné pracoviště vymínit ve smlouvě o spolupráci nebo ve spolumajitelské smlouvě možnost uzavření licence s jiným subjektem a eventuálně vyšší podíl na licenčních poplatcích než spolumajitel licence. V případě licenčních smluv musí smlouvou uzavřít všechni spolumajitelé.

Smlouvy o spolumajitelství

Uzavírají je obvykle:

výzkumná a vývojová pracoviště

výzkumná a vývojová pracoviště a výrobní podniky

Smlouvy o spolumajitelství obsahují kromě specifikace předmětu, který je jejich společným majetkem, i stanovení jejich podílu na společném majetku.

Podle §16 zákona 527/1990 mohou všechni spolumajitelé předmět využívat nezávisle na sobě. Pokud se jedná o smlouvu uzavřenou mezi rovnocennými výrobními podniky, pak je vše v pořadku. Obvykle je však smlouva o spolumajitelství uzavírána mezi výrobním podnikem a výzkumným nebo vývojovým pracovištěm, které nemá možnost a zájem předmět smlouvy vyrábět a prodávat. Proto je důležité v těchto smlouvách určit, kdo bude předmět smlouvy využívat při své výrobě a jakým způsobem a za jakých podmínek odmíti ostatní spolumajitele. Další možností je, že výzkumné pracoviště svůj podíl prodá výrobnímu podniku. Obdobným způsobem je na tyto skutečnosti třeba pamatovat i při uzavírání smluv o spolupráci.

Smlouvy o převodu

Uzavírají se obvykle:

mezi výzkumnými a vývojovými pracovišti a výrobními podniky

mezi výrobními podniky

Jedná se o smlouvy týkající se

Převodu, respektive prodeje vlastnictví k patentu, průmyslovému či užitnému vzoru nebo k ochranné známce. Jedná se v podstatě o kupní smlouvy, kdy poskytovatel prodává veškerá svá práva k patentu či k osvědčení na průmyslový nebo užitný vzor nabyvateli. Jsou to relativně jednoduché smlouvy. U hromadných průmyslových vzorů může poskytovatel převést na nabyvatele pouze některé vzory. U ochranných známek může poskytovatel převést na nabyvatele ochrannou známku pouze pro část výrobků nebo služeb.

Poskytnutí části práv, která se váží k patentu, užitnému či průmyslovému vzoru či známce, popřípadě know-how. Jde zejména o právo využití způsobu výroby a prodeje výrobků. Jedná-li se o licenci na známku, získává nabyvatel právo výrobky takto označit a prodávat.

Smlouvy o převodu know-how

Dalším typem smluv v této oblasti jsou smlouvy o know-how. Know-how jsou speciální výrobní a obchodní znalosti a zkušenosti, které umožňují dané firmě provést určitý úkol rychleji a s lepším výsledkem než konkurence.

Know-how není právně chráněno. Jeho výlučnost spočívá pouze v jeho utajení, proto součástí smlouvy musí být jeho podrobná specifikace. Know-how může mít povahu obchodní, výrobní či technickou. Ve smlouvách o know-how bývá obvykle pečlivě zpracovaná část právě o utajení. Obecně platí, že výkon práv a povinností vyplývajících z těchto vztahů nesmí bez právního důvodu zasáhnout do práv jiných osob a nesmí být v rozporu s dobrými mravy.

Smlouvy smíšené, křížové, opční, franšízing

Smíšená smlouva - jejím předmětem je chráněný i nechráněný nehmotný majetek nebo patent a ochranná známka apod.

Opční smlouva - je smlouva o smlouvě budoucí - pod podmínkou utajení a za úplatu je potenciálnímu zájemci o chráněný nehmotný majetek poskytnuta technická dokumentace, aby se přesvědčil o kvalitě výrobku či realizaci postupu anebo provedl průzkum trhu před uzavřením konečné smlouvy. Obvykle je stanovena lhůta, v níž se má nabyvatel rozhodnout o uzavření konečné licenční smlouvy.

Sublicence - Jde o souhlas poskytovatele chráněného nehmotného majetku k uzavření další sublicenční smlouvy. Obvykle část plateb ze sublicenčních smluv získává původní poskytovatel.

Křížová licence - smlouva mezi partnery, kteří si vzájemně poskytují licence na patenty, průmyslové vzory, užitné vzory nebo know-how a ochranné známky

Franšíza (Franchizing) - Jsou to smlouvy týkající se maloobchodního prodeje zboží nebo služeb. Jejich součástí je obvykle licence na použití ochranné známky a poskytnutí výrobního a obchodního know-how. V případě restaurací McDonalds, které představují typickou franšízu, jde například o technologii přípravy sendvičů, ohřev nápojů a dále způsob organizace prodeje, úpravu provozoven, reklamu atd. Výhodou pro poskytovatele je, že nemusí zřizovat řadu vlastních provozoven. Přinosem pro nabyvatele je pak získání cenných zkušeností, know-how a možnosti používat prestižní ochrannou známku a prodávat již zavedené zboží a služby.

Úvodní část

V nadpisu smlouvy je uvedeno, co je jejím předmětem, zda patent, know-how či technická spolupráce a mezi kym se smlouva uzavírá, včetně plné adresy. Pokud jde o instituci, je navíc uvedeno její IČ a její zástupce. Následuje preambule smlouvy. Dále se obvykle definují pojmy vyskytující se ve smlouvě (zejména u zahraničních smluv). Je také nutno definovat předmět smlouvy, licenční výrobek, smluvní území, cenu a rozsah poskytnutých práv týkajících se předmětu smlouvy.

Preambule smlouvy

Poskytovatel uvádí, že je majitelem daného řešení, zda je toto řešení chráněno a jak je chráněno, případně jak je nabyl. Nabyvatel prohlásí, že má zájem a předpoklady řešení využívat a že se s řešením seznámil. Nabyvatel uvede důvod, proč má zájem uzavřít smlouvu. Smlouvy týkající se prodeje byvají jednodušší.

Předmět smlouvy

V předmětu smlouvy se definuje, o jaký druh nehmotného majetku se jedná:

chráněný: patenty, užitné vzory, průmyslové vzory, známky, topografie polovodičových výrobků, označení původu

nechráněný: obchodní tajemství - zák. č. 513/91 Sb., know-how

Rozsah poskytnutých práv

územní rozsah poskytnutých práv (patenty, užitné vzory, průmyslové vzory, ochranné známky)

věcný rozsah - například: převod vlastnictví k celému patentu nebo jen některých výrobků u hromadných průmyslových vzorů; právo k výrobě výrobku chráněného patentem; právo k prodeji výrobku chráněného patentem; právo k použití ochranné známky nebo patentem chráněného postupu výroby

výlučnost (v daném teritoriu a v určitém věcném rozsahu může využívat pouze jeden nabyvatel)

nevýlučnost (v daném teritoriu a v určitém věcném rozsahu může využívat poskytovatel i nabyvatel nebo více nabyvatelů.)

Podrobná specifikace předmětu smlouvy

rozsah poskytnutých práv týkajících se předmětu smlouvy (pokud je složitější)

rozsah technické pomoci (pokud je předmětem smlouvy)

specifikace a rozsah průmyslového know-how a předávané technické dokumentace

specifikace obchodního tajemství (pokud je předmětem smlouvy).

Mohou zde nastat různé případy:

Je-li předmětem licenční smlouvy patent, je technická podstata každému známá, avšak oprávnění k využití přísluší pouze majiteli patentu. Ten toto oprávnění může poskytnout nabyvateli. Je-li předmětem přihláška vynálezu, nabyvatel má určitou nejistotu, zda a v jakém rozsahu bude patent udělen. Jisté nebezpečí tkví také v tom, že poskytovatel ani nabyvatel nemohou v době od zveřejnění přihlášky vynálezu do udělení patentu zamezit porušování vynálezu. V případě výrobního či obchodního tajemství (know-how) je plnění poskytovatele vyčerpáno specifikací sděleného tajemství. Poskytovatel nemůže nabyvateli dávat žádné povolení k výrobě, protože sám žádnou výlučnost z právního hlediska zajištěnou nemá.

Zlepšení - poskytovatel zdarma nebo za úplatu poskytuje vylepšení, někdy i patentovatelná, která je třeba vždy přesně vymezit. Zamlčení vzájemných zlepšení již při uzavírání smlouvy je považováno za nepovídavé jednání.

Ochranná známka může být předmětem samostatné prodejní či licenční smlouvy. Je nutno specifikovat, kterých výrobků a služeb se povolení či prodej týká a na jakém teritoriu. Ochranná známka může být předmětem smlouvy společně s know-how nebo dalšími chráněnými nehmotnými statky.

Práva a povinnosti smluvních stran

Zde se rozlišují povinnosti poskytovatele a povinnosti nabyvatele.

Povinnosti poskytovatele

Poskytovatel je povinen udržovat patenty v platnosti. U výlučných licencí platí udržovací poplatky obvykle nabyvatel licence.

Poskytovatel provede registraci smlouvy.

Poskytovatel předá potřebnou technickou dokumentaci, know-how nebo obchodní tajemství s jeho přesnou specifikací. Toto je obvykle vázáno na platbu a určitý termín.

Poskytovatel se obvykle zaváže k poradenské činnosti - pomůže při procesu zavádění, specifikuje se za jakých podmínek.

Poskytovatel se zavazuje k předávání zlepšení.

Poskytovatel ručí za existenci právní ochrany a za slibované vlastnosti výrobku či procesu výroby, kterých se dosáhne při užívání poskytnutých práv.

Patent, užitný vzor či průmyslový vzor, který je předmětem smlouvy, by neměl narušovat práva třetích osob. Poskytovatel by měl provést rešerši na patentovou čistotu pro teritorium, na němž nabyvateli poskytuje licenci. Poskytovatel ručí za to, že již předtím neudělil někomu dalšímu výlučnou licenci na totéž. Patent by neměl být závislý na jiném patentu. Pokud tomu tak je, poskytovatel, který si je této skutečnosti vědom před uzavřením smlouvy, na ni musí upozornit nabyvatele).

Poskytovatel neručí za práva předchozích uživatelů ani za práva třetích osob, které požádají o zrušení patentu, pokud o nich v době uzavření smlouvy neví. Nabyvatel však na základě této skutečnosti může požadovat snížení poplatků.

Povinnosti nabyvatele

Hlavní povinností jsou platby, přičemž základem pro výpočet platby je výše přínosu u nabyvatele. Má být uvedena doba splatnosti, způsob platby, místo, měna a zdanění.

Obvyklá bývá základní platba. Ta sestává minimálně z ceny za technickou dokumentaci a bývá splatná před nebo po podpisu smlouvy.

Licenční platby se obvykle udávají v procentech z tržby, která jsou pevná nebo mají v průběhu let klesající či stoupající tendenci. Při stanovení licenčních poplatků se bere v úvahu stupeň zralosti licenčního výrobku nebo technologie. Bere se v potaz, zda se jedná o stádium výzkumu nebo vývoje, či o technologie již odzkoušené ve výrobě. Dále se hledí na výlučnost a nevýlučnost licence, na kvalitu patentové ochrany, míru zisku v daném odvětví, velikost trhu a postavení nabyvatele na něm. (Výpočet licenčních plateb závisí na komplexním posouzení úrovni předmětu licence, viz níže.)

Minimální roční platby - bez ohledu na vyrobené množství. Jejich stanovení je u výlučných licencí důležité zejména tehdy, když si poskytovatel není zcela jist, zda nabyvatel kupuje licenci za účelem výroby v dostatečném množství.

Nabyvatel je povinen vést účetnictví o výrobě a prodeji a poskytovatel má právo jeho kontroly.

Nabyvatel je povinen zachovat získané know-how nebo obchodní tajemství v tajnosti. Ve smlouvě se zavazuje, že i své zaměstnance zaváže k mlčenílosti.

Nabyvatel se recipročně zavazuje informovat poskytovatele licence o různých zlepšeních.

Někdy je v zájmu stran dohoda o označování licenčních výrobků. Poskytovatel se těší dobrému jménu a dává nabyvateli právo k označení. Převládá moment propagace výrobku poskytovatele a nabyvatel je pak povinen označovat výrobky označením poskytovatele.

Ochranná opatření a záruky

Udržování ochranných práv je obvykle věcí poskytovatele. Při výlučných licencích však povinnost platit udržovací poplatky padá na nabyvatele. Při výlučné licenci stihá narušovatele ochranných práv obvykle nabyvatel. Ten také stihá ty, kteří napodobují licenční výrobek apod. Náklady na tyto spory sdílí stejnou měrou obě strany. Rovněž tak náhrada škod způsobených porušováním práv a nekalosoutěžním jednáním přísluší poskytovateli i nabyvateli licence. V některých zemích (Itálie, Nizozemsko, Velká Británie) může případného porušovatele patentu žalovat sám nabyvatel výlučné licence.

Náhrada škod

Při výpočtu škod je možné vyjít z úvahy, jak vysoké licenční poplatky by porušovatel může zaplatit, případně jak vysokého zisku dosáhl tím, že porušoval práva z patentu. Některé soudy vyžadují přesné vyčíslení ušlého zisku.

Majitel patentu může na porušovateli vymáhat škodu i tehdy, když sám nic nevyrábí a pouze udělil licenci. Škoda může spočívat nejen v tom, že narušitel konkuruje vlastnímu právu svými výrobky, ale také v tom, že poškozuje jeho dobrou pověst, pokud vyrábí nekvalitní zboží. Právo na náhradu škod má poskytovatel i nabyvatel, eventuelně výlučný nabyvatel sublicence. Nabyvatel nevýlučné licence tato práva obvykle nemá.

Řešení sporů

V případě zahraničních licencí je velmi důležité uvést do smlouvy rozhodčí soud, který bude oprávněn řešit vzniklé spory. Každá země má jiné zákony, a ne každý soud je schopen řešit technické otázky a disponuje znalostmi mezinárodního práva. Pokud nelze do smlouvy prosadit Hlavní soud České republiky, volíme mezinárodní soud Mezinárodní obchodní komory v Paříži. Podrobnější informace o pravidlech rozhodčích soudů lze získat z publikací vydaných Hlavní soudem ČR.

Platnost smlouvy

Pokud se licence týká patentu, obvykle platnost smlouvy trvá po dobu platnosti patentu. Pokud je předmětem licence nechráněné technické řešení, těžko může poskytovatel zabránit nabývateli, aby řešení využíval po ukončení smlouvy. V tomto případě je know-how obvykle předmětem jednorázového prodeje. V případě dřívějšího ukončení smlouvy, která se týká licence na využití chráněného nehmotného majetku, nesmí již nabývatel předmět smlouvy využívat. Otázce ukončení smlouvy je třeba věnovat pozornost a do smlouvy uvést, že nabývatel po ukončení smlouvy vrátí zpět veškerou dokumentaci a vyčíslí veškeré vyrobené kusy podle licence a zaplatí patřičné licenční poplatky. Platnost smlouvy může skončit před uplynutím smluvní doby.

Výpověď smlouvy ve lhůtě stanovené ve smlouvě

Porušením důležitých smluvních ustanovení, přičemž ve smlouvě může být stanovena lhůta, do které má provinilá strana uvést věci do pořádku, anebo bude smlouva ukončena

Odstoupení od smlouvy v důsledku vyšší moci (likvidace podniku, přírodní katastrofy)

Nabývatel též může ustoupit od smlouvy v případě neudělení patentu. Licenční poplatky se však nevrací

Nejčastější chyby při uzavírání smluv

nepřesná nebo neúplná definice předmětu smlouvy

dvojznačný výklad smluvních ustanovení, nepřesné formulace

neúplná specifikace know-how, technické a jiné dokumentace

nejsou přesně stanoveny podmínky ukončení smlouvy

není řešena situace možných právních nástupců nabývatele a poskytovatele

nepřesné stanovení termínů při předávání dokumentace, zaškolování pracovníků nabývatele apod.

Co jsou licenční smlouvy

Licenční smlouvy jsou nejčastějším typem smluv vyskytujících se v souvislosti s průmyslovými právy. Jedná se především o povolení k využití chráněných nehmotných statků. Jsou velmi různorodé a týkají se vždy chráněných nehmotných statků. Součástí mnohých licenčních smluv je i nechráněný nehmotný majetek. Násobkový zákoník definuje licenční smlouvy v § 508-515. Licenční smlouvu týkající se například patentu předává majitel patentu část svých práv (§ 11 a 13 zákona 527/1990 Sb.) k využití patentu nabývatele. Při poskytnutí výlučné licence poskytovatel po dobu platnosti licenční smlouvy nesmí svůj patent využívat, ani nemůže na totéž řešení poskytnout další licenci.

Předmět licenční smlouvy

Předmětem licenční smlouvy může být průmyslový vzor, užitný vzor, topografie polovodičového výrobku nebo ochranná známka. U licenčních smluv je třeba věnovat velkou pozornost definici předmětu smlouvy, zvláště tehdy, když je jeho součástí know-how, technická dokumentace, popřípadě předávané strojní zařízení a zaškolení pracovníků nabývatele. Co se týče rozsahu, je třeba definovat, na jakém území se licence poskytuje a na jaké chráněné výrobky či způsoby se konkrétně vztahuje. Obdobně u hromadného průmyslového vzoru je třeba určit konkrétní vzor, kterého se licence týká. U ochranných známk se licence může týkat jen určitých výrobků a služeb.

Je třeba stanovit, zda se jedná o výlučnou či nevýlučnou licenci. Dále je nutné uvést, zda nabývatel může vyrábět jen pro svoji potřebu, nebo má rovněž právo k prodeji, či právo předmět licence upotřebit (provozovat). Je třeba pečlivě specifikovat předávané know-how a smluvně zajistit jeho utajení. Ve vztahu k předmětu licence je třeba určit práva a povinnosti smluvních stran.

Motivace pro uzavření licenční smlouvy

Důvody pro uzavření licenční smlouvy:

1. Z pohledu nabývatele

urychlení vývoje a inovačního cyklu - rychlejší získání poznatků, které vyžadují dlouhý a nákladný vývoj

lacnější získání inovace

snadné získání povolení k výrobě
využití konkurenční pozice poskytovatele
rozšíření nabídky na trhu
urovnání hrozícího průmyslově právního sporu

2. Z pohledu poskytovatele

transfer výsledků výzkumu a vývoje - prostředek ke zvýšení obratu
rozšíření dobrého jména - poskytnutí licence známé firmě i za horších podmínek
vstup na nový trh
nemožnost vlastního využití vynálezu na určitém území
Důvodem proti uzavření licenční smlouvy je povaha ochranného dokumentu:
nepotřebnost průmyslového práva a know-how
právní stav ochranného dokumentu - možnost zrušení ochrany
možnost obejítí ochrany
nedostatek předpokladů pro dostatečné využívání
nedostatek poptávky

Stát a ochrana práv

Ochrana je nehmotným statkům propůjčena obvykle na dobu určitou, po níž má jejich majitel výlučné právo je vyrábět, prodávat či nabízet. V zájmu státu je však i rozvoj konkurence. Z tohoto důvodu není ve smlouvách o převodu či poskytnutí licence majiteli průmyslového práva dovoleno zcela vše. To, co je a není dovoleno majiteli práva, posuzuje Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ČR a v rámci Evropské unie Evropská komise.

Soutěžní problematika ve smlouvě o založení EHS

Smlouva o založení Evropského hospodářského společenství se mimo jiné věnuje také soutěžní problematice. Jedná se o tyto články:

čl. 85 a 86 se týkají hospodářské soutěže.
 čl. 85 zakazuje dohody mezi podniky, které mohou ovlivnit obchod a soutěž na společném trhu.
 čl. 86 zakazuje, aby jeden nebo více podniků zneužívalo svého dominantního postavení na společném trhu
 čl. 85 umožňuje udělit výjimku:

Dohoda přispívá ke zlepšení výroby nebo odbytu anebo k podpoře technického či hospodářského pokroku

Přiměřený podíl na výhodách musí být vyhrazen spotřebitelům.

Dohoda nesmí ukládat příslušným podnikům omezení, jež nejsou nutná k dosažení těchto cílů.

Dohoda nesmí umožnit podnikům vyloučit soutěž na daném relevantním trhu.

Výjimky podle čl. 81 povolují:

Dohody vedoucí ke zlepšení či pokroku nebo k prospěchu spotřebitele.

Nevylučují soutěž ve většině kategorií výrobků.

Evropská komise

Evropská komise je výkonný a kontrolní orgán Evropské unie, který mimo jiné dbá na dodržování pravidel hospodářské soutěže v EU. Může kontrolovat smlouvy uzavírané mezi podniky a v případě, že shledá rozpor s evropskými dohodami, může tyto smlouvy prohlásit za neplatné. Časem bylo přijato několik skupinových vynětí, tzv. „blokové výjimky“, z nichž některé se týkají smluv, jejichž předmětem jsou průmyslová práva. Pro snadnější orientaci vydala Evropská komise pro různé typy smluv bílou a černou listinu.

Bílá listina

V licenčních smlouvách jsou přípustné tyto situace:

závazek poskytovatele - výlučnost, event. teritoriální vymezení
závazek nabyvatele - bude používat ochrannou známku poskytovatele
závazek nabyvatele - utažit předané know-how
závazek nabyvatele - neposkytovat sublicence
závazek nabyvatele - bude platit za know-how i po ukončení platnosti patentu
závazek nabyvatele - dodrží kvalitu výrobku
závazek nabyvatele - bude informovat a pomáhat při žalobě a stíhání za porušování práv

Nejvíce používané doložky - minimální poplatky, požadavek označování výrobků ochranou známkou poskytovatele, právo poskytovatele na zlepšení provedená nabyvatelem

Černá listina

Černá listina zakazuje:

dohody o ceně výrobků, slevy na licenční zboží

dohody o distribuci výrobků, které jsou mimo rámec patentu

dohody o omezení dalšího obchodu (dealerů) s licencovanými výrobky

dohody o množství vyrobeného zboží - závazek nabyvatele

závazek poskytovatele, že musí předat další zlepšení, pokud se nabyvatel nezaváže k témuž

Uplatnění různých omezení po platnosti patentu

Blokové výjimky byly zavedeny proto, aby smluvní strany měly vyšší právní jistotu, že jejich smlouva nebude prohlášena za neplatnou. V roce 1997 připravila Evropská komise tzv. Zelenou knihu, jejímž cílem bylo blokové výjimky reformovat. Uplatněno bylo měřítko procentuálního podílu podniku na trhu – při vyšším podílu výjimka pro tuto firmu neplatí. V současné době v ČR schvaluje smlouvy a uděluje výjimky Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Touto tematikou se zabývá zákon o ochraně hospodářské soutěže ČR - zák. č. 463/2005 Sb.

Aspekty práva hospodářské soutěže

V hospodářské soutěži nejsou povolena:

cenová ujednání

závazek o nenapadnutelnosti práva

závazek o odběru surovin a dílů

územní závazky mimo území průmyslově právní ochrany

vznik patentových poolů - sdružení podniků, která mají rozhodující vliv na trhu s určitými výrobky

povolení výjimky z neplatnosti

Nekalá soutěž

pojmové vymezení - generální klauzule

klamavá reklama

klamavé označování služeb a zboží

vyvolání nebezpečí záměny

parazitování na pověsti

podplácení

zlehčování

porušení obchodního tajemství

ohrožení zdraví spotřebitelů a životního prostředí

Ochrana proti nekalé soutěži:

zdržení se nekalosoutěžního jednání

odstranění závadného stavu

nárok na přiměřené zadostiučinění

náhrada škody

vydání bezdůvodného obohacení

Zákony a nekalá soutěž

Průmyslová práva jsou upravena zákony, které zakazují třetí osobě využívat daný chráněný majetek bez souhlasu majitele. Využívání bez souhlasu majitele se považuje za nekalou soutěž. Dále jsou průmyslová práva chráněna Obchodním zákoníkem:

§44 - jednání, která nejsou v souladu s dobrými mravy soutěže a jsou způsobilá přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům

§46 - klamavé označování výrobků a služeb

§47 - nebezpečí záměny

§48 - parazitování na dobré pověsti

dále podplácení, zlehčování, porušování obchodního tajemství, ohrožování zdraví spotřebitele a životního prostředí

Modul 9 (Prosazování práv průmyslového vlastnictví)

Padělky

Zboží včetně jeho obalu označené neoprávněně ochrannou známkou. Zboží je označené totožnou ochrannou známkou zapsanou pro stejný druh zboží nebo označením, které nemůže být od této ochranné známky ve svých podstatných znacích odlišeno, a tím porušuje práva držitele příslušné ochranné známky.

Jakýkoli symbol ochranné známky (včetně loga, etikety, nálepky, letáku, návodu k použití nebo záručního listu opatřených takovým symbolem), a to i tehdy, je-li předkládán samostatně, za stejných podmínek jako zboží zmíněné v bodu 1.

Obalové materiály označené ochrannými známkami padělek uvedenými samostatně, za stejných podmínek jako zboží uvedené v bodu 1.

Nedovolené napodobeniny

zboží, které představuje nebo obsahuje kopie pořízené bez souhlasu držitele autorského práva nebo práva s ním souvisejícího nebo práva k průmyslovému vzoru

Zboží, práva kterého mohou být porušována:

patent, užitný nebo průmyslový vzor

dodatečné ochranné osvědčení, ochranné známky

autorské práva

národní odrůdové právo

označení původu nebo zeměpisná označení

Šablona nebo matrice

každá šablona nebo matrice, která je zvlášť určena nebo přizpůsobena pro výrobu zboží porušujícího právo duševního vlastnictví

Zdraví

Padělky nepředstavují již jen oděvy, textil, sklo, suvenýry a další běžné spotřební zboží, ale i o hračky, stroje, zbraně, náhradní díly letadel, léčiva a další výrobky, u kterých je nutné dodržet vysokou kvalitu a jejich uvedení na trh je podmíněno úspěšným schvalovacím řízením. Tyto padělky mohou ohrozit zdraví a život spotřebitele. Absolutní jedničkou v padělání léků je prostředek na zvýšení potence Viagra. V EU byly zabaveny již i falešná antibiotika, léky na snížení cholesterolu i léky na rakovinu.

K porušení práv

k předmětu průmyslového vlastnictví, například vynálezu chráněného patentem, dojde v okamžiku, kdy vynález začne využívat osoba, které právo k využívání jeho majitel neposkytl nebo na ni toto právo nepřevedl. Ochrany před porušováním práv z průmyslového vlastnictví jsou oprávněny se domáhat jejich držitelé a vedle nich zejména nabývatele licence, pokud má souhlas držitele práva. Postupovat lze mimosoudní nebo soudní cestou.

Za využívání patentu se považuje:

výroba, nabídka, uvádění na trh nebo používání výrobku, který je předmětem patentu, nebo dovoz, skladování nebo jiné nakládání s výrobkem;

využívání způsobu, který je předmětem patentu, popřípadě nabídka tohoto způsobu k využití; nabídka, uvádění na trh, používání nebo dovoz či skladování výrobku přímo získaného způsobem, který je předmětem patentu.

Za užívání ochranné známky v obchodním styku se považuje zejména:

umísťování označení na výrobky nebo jejich obaly,

nabídka výrobků pod tímto označením, jejich uvádění na trh nebo skladování za tímto účelem anebo nabídka či poskytování služeb pod tímto označením,

dovoz nebo vývoz výrobků pod tímto označením,

užívání označení v obchodních listinách a v reklamě.

Prosazování práv

Prosazování práv je možné, pokud právo existuje, tzn., že na území, kde k porušování práv dochází, neskončila doba platnosti ochrany, např. patentu, jejím uplynutím nebo nezaplatením udržovacích poplatků (patent) či poplatků za obnovu či prodloužení, případně z jiných důvodů. Pokud se držitel práva domnívá, že jsou jeho práva porušována, měl by se pokusit zahájit

jednání v této věci s domnělým porušovatelem, upozornit ho písemně na existenci těchto práv a o předmětu ochrany uvést podrobné údaje a pokusit se o mimosoudní smírné řešení.

Patent platí max. 20 let od podání přihlášky vynálezu a je nutné celou dobu platit udržovací poplatky. Užitný vzor platí 4 roky od data podání přihlášky a dobu platnosti lze až dvakrát prodloužit vždy o 3 roky. Maximální doba platnosti je 10 let od podání přihlášky. Ochrana průmyslového vzoru trvá 5 let a tuto dobu ochrany je možné opakováně (4x) obnovit, vždy po 5 letech na max. 25 let od data podání přihlášky. Zápis ochranné známky platí 10 let ode dne podání přihlášky a lze ji obnovovat vždy na dalších 10 let bez časového omezení.

V případě pochybnosti

zda je skutečně využíváno chráněné řešení technického charakteru, může kterýkoliv z účastníků sporu podat Úřadu průmyslového vlastnictví žádost o určení, zda řešení využívané údajným porušovatelem spadá do rozsahu ochrany patentem či užitným vzorem. Může se také stát, že údajný porušovatel práva užíval shodné technické řešení před datem podání přihlášky (právo přednosti) nezávisle na původci nebo majiteli patentu či práva k užitnému vzoru nebo učinil přípravy pro realizaci takovéhoho předmětu. V takovém případě může uplatnit tzv. právo předchozího uživatele, pokud tuto skutečnost prokáže, cizí práva neporušuje. Případný spor se řeší soudní cestou. V případě, že majitel staršího práva zjistí, že na Úřadě průmyslového vlastnictví je podána přihláška podobného nebo shodného řešení či označení, má možnost ještě před udělením ochrany nebo zápisem do rejstříku podat u Úřadu průmyslového vlastnictví připomínky proti udělení ochrany na vynález a připomínky nebo námitky proti zápisu zveřejněného označení do rejstříku ochranných známk.

Určovací řízení:

Na žádost toho, kdo osvědčí právní zájem, Úřad určí, zda předmět popsaný v žádosti spadá do rozsahu ochrany určitého patentu na vynález.

Žádost o určení se podává u Úřadu písemně ve dvou vyhotoveních.

V žádosti je třeba osvědčit právní zájem na určení, uvést potřebné údaje a připojit podklady potřebné k vydání rozhodnutí. Podklady se předkládají ve čtyřech vyhotoveních.

Úřad vyzve účastníky řízení, aby se k žádosti vyjádřili, a je-li třeba, předložili potřebné podklady. Nevyjádří-li se ve stanovené lhůtě, není to na překážku rozhodnutí o žádosti.

Možnost uzavření licenční smlouvy a převodu práva

Majitel patentu na vynález, majitel užitného či průmyslového vzoru nebo jiného průmyslového práva může v případě zájmu o licenční využití nabídnout porušovateli možnost uzavření licenční smlouvy, která musí mít písemnou formu. Je samozřejmostí, že tato licenční smlouva by měla být pro majitele práva celkově výhodná. Nemá-li majitel práva zájem nebo podmínky pro využití předmětu ochrany, pak kromě zmíněného uzavření licenční smlouvy přichází v úvahu převod práva, což je v podstatě prodej práva se změnou majitele. Práva z průmyslového vlastnictví se převádí písemnou smlouvou.

Úřad průmyslového vlastnictví

zejména rozhoduje o poskytování ochrany na vynálezy, průmyslové vzory, užitné vzory, topografie polovodičových výrobků, ochranné známky a označení původu výrobků a vede ústřední fond světové patentové literatury.

Sporná a opravná řízení

V průběhu řízení může např. majitel staršího práva podat připomínky nebo námitky proti požadované ochraně. Po udělení patentu, zápisu do rejstříku užitných vzorů, průmyslových vzorů nebo ochranných známek může třetí osoba požádat Úřad o zahájení řízení o zrušení patentu, o výmaz užitného vzoru nebo průmyslového vzoru nebo o prohlášení ochranné známky za neplatnou.

Každá žádost musí splňovat určité formální náležitosti a musí být rádně zdůvodněna a doložena.

Úřad žádost projedná a vydá rozhodnutí, ke kterému je přípustný rádný opravný prostředek, tzv. rozklad. Úřad své rozhodnutí přezkoumá a vydá konečné rozhodnutí.

Opravný prostředek

Proti konečnému rozhodnutí Úřadu je možné podat žalobu k správnímu soudu (Městský soud v Praze). Proti soudnímu rozhodnutí lze podat tzv. kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Česká obchodní inspekce (ČOI)

V případě, že držitel práva zjistí, že dochází k porušování jeho práva při dodávce a prodeji zboží na trhu v České republice, může dát podnět k prošetření k ČOI. ČOI jedná i z vlastního podnětu a jejím úkolem je dohlížet, zda nedochází k porušování zásad poctivosti prodeji, zda není

spotřebitel klamán a podobně. Za klamání spotřebitele je považována také nabídka, prodej nebo skladování zboží za účelem prodeje, pokud toto zboží porušuje práva duševního či průmyslového vlastnictví. Pokud například majitel ochranné známky zjistí, že je jeho řešení nabízeno na trhu bez jeho souhlasu nebo je zboží označeno jeho ochrannou známkou, případně zaměnitelným označením, které by mohlo být spotřebitelem spojováno s výrobky majitele ochranné známky a mohlo by těžit z jeho dobré pověsti, může podat rádně odůvodněný dokumentací doložený podnět na místně příslušný inspektorát ČOI. Na základě tohoto podnětu provede ČOI zajištění zboží a rozhodne o dalším postupu v této věci.

Skutečný případ, kdy se výrobce zmrzliny začal balit mražený tvarohový krém do podobných obalů jako výrobce zn. Miša (podobnost zejména v barevné kombinaci i uspořádání prvků) a pokusil využít známosti starší ochranné známky ve svůj prospěch.

Majitel práva duševního vlastnictví má možnost obrátit se na ČOI s podnětem ve věci porušování jeho práv, přičemž předkládá potřebnou dokumentaci, skládá přiměřenou jistinu, poskytuje součinnost při kontrole a odpovídá za připadnou škodu. Při kontrole je inspektor ČOI povinen při prokázaném zjištění nabídky, prodeje nebo skladování výrobku nebo zboží, které porušuje některá práva duševního vlastnictví, uložit zajištění těchto výrobků nebo zboží. ČOI je oprávněna uskladnit zajištěné výrobky nebo zboží, které porušují práva duševního vlastnictví, mimo dosah kontrolované osoby.

Pokud se majitel práva duševního resp. průmyslového vlastnictví obrátí na ČOI ve věci porušování jeho práv, je povinen předložit dokumentaci potřebnou k provedení posouzení výrobků nebo zboží a je v jeho zájmu úzce spolupracovat s dozorovým orgánem. V případě, že se prokáže porušování práv duševního vlastnictví, pak se takovéto výrobky zajistí a uskladní mimo dosah kontrolované osoby až do doby, kdy je pravomocně rozhodnuto o propadnutí nebo zabrání těchto výrobků. Jejich vlastníkem se stává stát a ČOI kromě zabrání nebo propadnutí výrobků uloží kontrolované osobě pokutu.

ČOI určí, zda zabrané a propadnuté výrobky (po odstranění ochranných známek) budou zničeny nebo zda budou poskytnuty bezplatně k humanitárním účelům. Zničení se provádí na náklad kontrolované osoby.

Další orgány, kam je možné se obrátit

Státní zemědělská a potravinářská inspekce (SZPI) a Státní veterinární správa ČR - dohlíží zejména na zdravotní nezávadnost, jakost a rádné označování potravinářských výrobků

Celní ředitelství Hradec Králové - je oprávněno zajistit zboží, u kterého je důvodné podezření z porušování práva z duševního resp. průmyslového vlastnictví. Pokud držitel práva podá u soudu žalobu na určení práva a soud rozhodne, že dané zboží skutečně cizí práva porušilo, může celní orgán toto zboží zlikvidovat nebo za určitých podmínek předat k humanitárním účelům.

Policie ČR - úkolem Policie ČR je odhalovat přestupky a trestné činy a zjišťovat jejich pachatele, i pokud se jedná o ochranu práv z duševního vlastnictví, a to jak na základě oznámení, tak i na základě vlastní činnosti při odhalování a vyšetřování trestných činů.

Nároky z porušování práv

Pokud došlo k neoprávněnému zásahu do práv z průmyslového vlastnictví, může se oprávněná osoba (držitel práv) domáhat u soudu toho, aby se porušovatel zdržel jednání, jímž dochází k porušení nebo ohrožení práva. Těchto nároků se oprávněná osoba může domáhat vůči každému, kdo poskytne prostředky nebo služby k této nelegální činnosti.

Držení jednání

Znamená včetně odstranění následků a to zejména stažením výrobků z trhu, trvalým odstraněním nebo zničením výrobků, jejichž výrobou, skladováním nebo uvedením na trh došlo k ohrožení nebo porušení práva, ale i stažením, trvalým odstraněním nebo zničením materiálů, nástrojů a zařízení určených nebo používaných při činnostech porušujících nebo ohrožujících právo.

Oprávněná osoba se může domoci náhrady škody, vydání bezdůvodného obohacení a přiměřeného zadostiučinění.

Za porušování práv z průmyslového vlastnictví může být pachatel, kterému se prokáže úmyslné zavinění, potrestán odnětím svobody nebo peněžitým trestem.

